

Prof. Dr. Yekta Saraç, Erzurum'da vali Seyfettin Azizoğlu'nu da ziyaret etti.

Destek olun

■ Atatürk Üniversitesi Bilimsel Teşvik Ödülleri ve Akademik Giysi Töreni, YÖK Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç'ın katılımıyla gerçekleşti. Saraç, törende yaptığı konuşmada, üniversitelerin verimliliğini artırmayı hedeflediklerini belirterek, "Desteginize ve fikirlerinize ihtiyacımız var." dedi. Rektör Prof. Dr. Ömer Çomaklı da, bilginin ürüne dönüştürülmesinin önemine değinerek, üniversitenin bu yönde bir dönüşüm sürecine girdiğini ifade etti. Törende başarılı akademisyenler teşvik ödüllerini aldı; profesör ve doçent olanlara cüppeleri giydirildi. **İFHA** ♦ Sayfa 5

Doğu Anadolu Projesi Bölgesi Üniversiteler Birliği (ÜNİDAP) Çalıştayı Atatürk Üniversitesinin ev sahipliğinde, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç başkanlığında gerçekleşti. Çalıştayda üniversitelerin '3. Rol' bağlamında toplumsal içiçe olmaları ve öncülük etmeleri gerektiği vurgulandı. **İFHA** ♦ Sayfa 9

Atatürk İletişim

Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğrenci Uygulama Gazetesi

Yıl: 15 Sayı: 96
Mart-Nisan 2018

Erzurum'u sanayi şehri yapmalıyız

Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu, Atatürk İletişim'e verdiği röportajda planlarını ve projelerini anlattı. Azizoğlu, "Hedefimiz şehrimizi Gaziantep gibi sanayi şehri yapmak." şeklinde konuştu.

Vali Azizoğlu, "Erzurum bölgesini sanayi merkezi yapmak zorundayız." dedi. Erzurum'un böyle bir potansiyele sahip olduğunu belirten Azizoğlu, cazibe merkezleri projesi kapsamında çok yoğun talepler geldiğini ifade etti. Talepleri yerine getirmek için çok emek harcadıklarını ve bunun için yeni bir

organize sanayi bölgesi kurduklarını açıklayan Azizoğlu, "Kimya sanayisinden ilaç sanayisine, demir çelikten cam sanayisine, mobilyadan silah sanayisine varıncaya kadar çok çeşitlilikte yatırım talepleri var. Hedefimiz şehrimizi Gaziantep gibi bir sanayi şehri yapmak." diye konuştu. **İbrahim Uludağ** ♦ Sayfa 12

Prof. Dr. Canbolat, son yıllarda Erzurum'da tarım alanlarını tehdit eden ve bu alanlarda önemli miktarda toprak kayıplarına neden olan yapılaşmanın arttığını söyledi. Canbolat, "Tarımsal üretim ve arz güvencesini destekleyen politikalarla, bitkisel ve hayvansal üretim artırılabilir." dedi. **Melike Ok & M. Habil Balyer** ♦ Sayfa 8

Tarımı betona feda etmeyelim

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Yıldırım Canbolat, son yıllarda tarım alanlarını tehdit eden toprak kayıplarının yaşandığını söyledi. Canbo-

lat, "Yapılaşma, çevresinde cazibe alanlarının gelişmesini sağlamaktadır. Bu durum tarımsal amaçlı kullanılan verimli alanların kaybına neden olmaktadır." dedi.

Erzurum'un meraları arıcılık için çok uygun

GENÇLER GÖÇ ETMESİN, ARICILIK YAPSIN

■ Apiterapi uzmanı Prof. Dr. Muhsin Doğaroğlu, Erzurum'un doğasıyla arıya ve arıcıya çok mükemmel imkanlar sunan, biyoçeşitlilik sağlayan ve doğal meraları bulunan bir şehir olduğunu söyledi ve bir çağrıda bulundu: "Erzurum'da yaşayan vatandaşların arıcılığa önem vermeleri gerektiğini düşünüyorum. Genç nesil arıcılara ihtiyacımız var. Yeni kuşak gençler şehirlere göç edip orada burada üç beş kuruşa çalışacaklarına Erzurum'da meralarında arıcılık yapınlar. **Dindar Karataş** ♦ Sayfa 5

HADİM ÖNLEMEZ

Adli Tıp uzmanı Prof. Dr. Ahmet Nezih Kök, cinsel istismarı önlemek için faillere 'kimyasal hadim' uygulanabileceğini ancak istismarı önlemek bakımından bunun etkili olmayacağını savundu. Kök, cinsel istismarın eğitilmiş olanlarca da gerçekleştirildiğini belirtti; bu alanda hem çocukların hem ailelerin bilinçlendirilmesinin önemli olduğunu vurguladı. **Süleyman Pekkarı** ♦ Sayfa 15

Boşanma zorlaşmalı

Erenler Alevi Bektaşî Kültür Derneğinin düzenlediği Dünya Kadınlar Günü programında konuşan Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Sekmen, 'evlatların yetim kalmaması için boşanmaların zorlaştırılması gerektiğini' dile getirdi. **Halil Sak** ♦ Sayfa 13

Turizm hızla gelişiyor

3 kat arttı

■ Erzurum İl Kültür ve Turizm Müdürü Cemal Almaz, 20 yıl öncesine göre Palandöken'in Türkiye gibi kabuk değiştirdiğini söyledi. Turist sayısında 2017'de büyük artış olduğunu belirten Almaz, "Tüm Türkiye'de turist sayısı 1,5 kat artarken Erzurum'da 3 kat artış görülüyor. Bu oranla en çok turist artışı gösteren iller arasında ilk 5'teyiz." dedi. **Eren Bal & Taha Güray** ♦ Sayfa 3

Yargıda kan kaybı oldu

■ Erzurum Barosu Başkanı Talat Göğebakan, 15 Temmuz'dan sonra yargının da kan kaybettiğini belirtti. Göğebakan "Türkiye Barolar Birliğinin milli duruşla ilgili hiçbir sıkıntısı yoktur. Buna bizzat Erzurum baro başkanı olarak ben karşı çıkarım." dedi. Göğebakan, basın özgürlüğüne ilişkin açıklamalarda da bulundu. **Yunus Kaya & Fatih B. Aslan** ♦ 4

Çıracılık bitme noktasında

■ İşsizlik önemli bir sorun olmaya devam ediyor. Buna karşılık bazı mesleklerde yetişmiş eleman sıkıntısı yaşanıyor. Lise ve üniversiteye giden gençler geleneksel sanatlara ve mesleklere ilgi göstermiyor. Böylece çıracılık usulüyle eğitim ve çıracılık yok olma tehlikesi yaşıyor. **Şeyma Tahir** ♦ Sayfa 11

Bir gazete için her gün 20 km

■ Zorlu iklim şartlarına rağmen yıllardır yürüyerek gazete dağıtan Mahmut İlhan şöyle konuşuyor: "Yürümeyi seviyorum. Herhangi bir vasıta kullanmıyorum. Günde ortalama 20 km yol yürüyorum. Öyle günler oluyor ki eve kendimi zor atıyorum. Ama of bile demiyorum." **Alperen Duran** ♦ Sayfa 2

Ne güzel ülkesin

G. Kore s. 11

Atatürk İletişim Haber Hattı
0 442 231 51 61
htemizturk@atauni.edu.tr

Farsça Şahname ile küllerinden doğdu

■ Edebiyat Fakültesi Fars Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı Prof. Dr. Nimet Yıldırım Şahnâme'nin Türkçe çevirisi ile 2017'de İran'da yılın kitabı ödülünü aldı. Yıldırım 2500 kitabın arasında yer almasının ve törendeki 10 bayrak içerisinde Türk bayrağının da bulunmasının bir onur olduğunu söyledi; Farsçanın Şahnâme ile yeniden doğduğunu ekledi.

İran Edebiyatı dünyanın en köklü edebiyatı olmasıyla birlikte şairleriyle de tanınır. Firdevsi ve ünlü eseri Şahname İran edebiyatının iki büyük ismi. Firdevsi bu eseri ile Fars dilini Arap dilinin önüne geçirmek istedi. Şahnâme bir çok dile çevrildiği gibi Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fars Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı Prof. Dr. Nimet Yıldırım tarafından da Türkçe'ye kazandırıldı. Yıldırım, Şahname ile ilgili bilgi verirken, "Temelde kahramanlık hikâyelerini esas alarak, eski dünyanın kökleri çok eskilere dayanan bir ulusun efsanevi tarihini, klasik dönemin gerçek tarihsel seyrini konu almıştır. Firdevsi'nin diğer bir özelliği de bu işindeki samimiyetini, aşkını ve zevkini eserinin her dizesinde açıkça yansıtmıştır." ifadelerini kullandı.

Firdevsi ve Şahnâme hakkında neler söylemek istersiniz?

Firdevsi'nin tasvir gücü son derece yüksek ve engindir. Tiyatro yazarları gibi sahneleri tasvir ederek duygularını dilelerine döker. Firdevs'in elimizde bulunan tek eseri Şahnâme'dir. Dağınık haldeki birtakım şiirleri bazı kaynaklarda yer almaktadır. Firdevsi, Şahnâme'yi yazmaya niyetlendiği günlerde ülkesi iki yönden yabancıların kültürel, siyasi ve askeri saldırıları altındaydı. Bir taraftan Bağdat hilafet yönetimi, ırkçı politikalarını öne çıkararak kendisine bağlı bulunan milletlerin kültürlerini, gelenek ve göreneklerini, millî renklerini ortadan kaldırmak isterken, diğer taraftan da yeni bir heyecanla başta Türkler olma üzere bazı milletler, İran kültür ve medeniyetinin koruyucusu durumundaki İranlı yönetimleri bir bir alaşağı ediyorlardı. Millî heyecanları canlandırarak, güç birliği sağlayacak millî bir harekete her zamankinden daha çok ihtiyaç duyulduğu böyle bir zamanda Firdevsi, güçlü ve yaratıcı yeteneklerini ülkesi ve milleti uğruna ortaya koydu. Millî destanları yazıya aktarıp yeniden canlandırarak, unutulmuş tarihini ve millî övünç kaynaklarını milletine hatırlatarak onları harekete geçirme, halkını İran sevgisiyle besleme ve yabancıardan nefret ettirme yolunda hayal gücünü ve kalemini en güzel şekilde kullandı.

Türk-İran kültürü arasındaki ilişki ve insanların birbirine olan yakınlığı nasıldır?

İran'ın Urmiye şehrindeki üniversitenin rektörü ve heyeti ile bizim üniversitemizin rektörünün olduğu bir görüşmede biz Türkçe konuşacağız dediler. Tam anlaşılmasak yardımcı oluruz dedik. Tahran'da 8 milyon 700 bin Türk var; zaten Tahran'ın nüfusu 16 milyondur. 80 milyon nüfusu olan İran'ın 36 milyonu Türk'tür. Dolayısıyla Türk bölgelerinde herkes Türkçe konuşuyor. Tebriz'de Türk nüfusu yüzde 99'dur. 1890-1926 yılları arasında İran'da Türkler hakimdi. 1020 yıl Türkler ve Persler iç içe yaşadı. Gaznelilerle birlikte Türkler sadece İran'a değil büyük bir bölgeye hükmediyordu. Dolayısıyla Türkler, Persler, Kürtler, Hintler, Araplar beraber yaşadılar; kültürleri birbirini etkiledi. Ancak belirleyici kültürü Türkler ve Persler oluşturmuştur. Farsçayı bugünkü haline getiren Türkler, Hintler ve Perslerdir. Türklerin hükmettikleri zamanda bir tane bile Türkçe eser yoktur; hepsi Farsçadır. Dini eserler Arapça, edebi eserler ise Farsçadır.

İran mitolojisi hakkında neler söyleyebilirsiniz?

İran mitolojisi, kahramanlık anlatıları ve efsanelerinin tarihi, Aryaların İran topraklarına gelip yerleşmiş oldukları günlerden başlar. Bilindiği gibi İran milleti, Indo-Europeenne/ Hint-Avrupa kavimlerinden biridir. Bu ırkın kollarından biri, tarihin çok eski dönemlerinden beri diğerlerine oranla çok daha fazla önem kazanmış, oluşturduğu medeniyet, edebiyat ve kültür, Hint-Avrupa ırkının diğer kollarından daha etkili olmuştur. "İndo-İranienne/Hind-İran" adlı bu kol, MÖ 3000'lerde Hind-Avrupa grubundan kopup "Hint" ve "İran" adlarıyla iki ayrı kola ayrılıncaya dek, Orta Asya bölgesinde yaşamakta; ortak din, dil, inanç ve mitolojileri paylaşmakta, kendisini "Arya: şerefli" adıyla nitelemektedir. Daha sonraki dönemlerde birbirlerinden ayrılarak Hindistan ve İran adlı ülkelere yerleştilerinde bu ismi her biri kendisi için kullanmıştır.

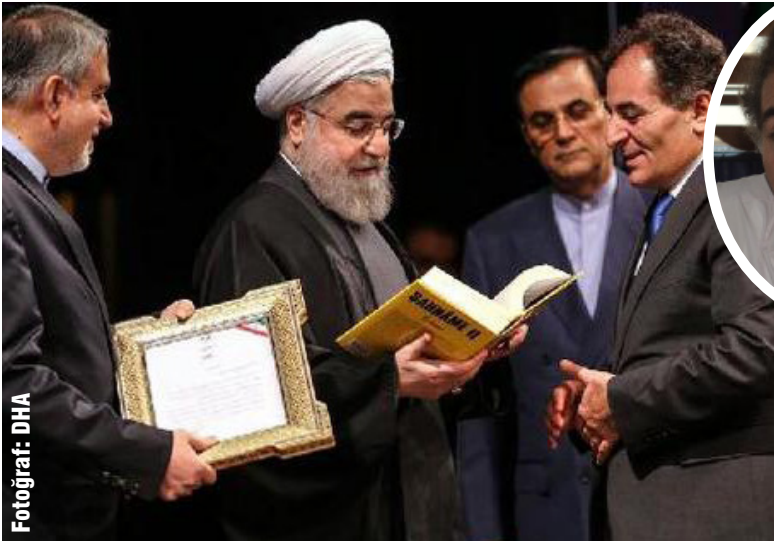
İran'daki dinler ve inanışlar nelerdir? Fars Edebiyatına ne yönde katkı sağladı?

Fars Edebiyatının temellerinden birini oluşturan dinsel inançlar, tarihin en eski devirlerinden başlayarak, mitolojik dönemler, kahr-

Melike Ok & M. Habil Balyer

manlık çağları, daha sonra ilk İran devleti Med İmparatorluğu'ndan, İslâm öncesi son yönetim Sasaniler'in tarih sahnesinden çekilmelerine

kadar İranlıların egemen oldukları bölgelerde geliştirdikleri kültürler, gelenek ve görenekler, değişik dönemlerde inanmış oldukları Zerdüş öncesi ve sonrası birbirinden farklı dinler, bu dinleri eksen alarak oluşan dinsel kültürler, gelenek ve görenekler ve bütün bunlara bağlı olarak gelişen mitolojik anlatılar geniş bir alan üzerinde çalışmamızı gerektirdi. Eski İran'daki dinsel yaşayışı ve ayinleri de içeren yaşanmış birtakım efsaneler vardır. Zerdüş'ün ortaya çıkmasından sonra bu rivayetler eski İranlıların dinî efsaneleri olarak daha sonraki dönemlere aktarılmıştır. Bazen de

Prof. Dr. Nimet Yıldırım, İran'da yılın kitabı ödülüne layık görülmüş ve ödülünü İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani'den almıştır.

bu rivayetler, millî destanlar ve efsanelerle bir İran-Yunan savaşları, İskender'in İran'dan çekilmesinden sonra onun İran'daki derin ve etkin nüfuzuyla mücadeleleri, Bizanslılara ve diğer güçlerden gelen saldırılara karşı savunma faaliyetleri, hatıraların yaşanmasına ortam hazırlamış ve destanlara hamâsi bir renk kazandırmıştır.

İran Edebiyatına kendinizi adamışsınız. Peki unutulmaz bir anınız var mı?

Hiç unutamayacağım anım tabii ki var. Sadece kişisel olarak değil de hem şehrim adına hem üniversitem adına hem de ülkem adına onur verici ki yaklaşık 30 yıldır Fars dil ve edebiyatıyla uğraşıyorum. Bu süre zarfında 17 kitabım yayımlandı. Bu kitaplardan 14'üncüsü Firdevsi'nin Şahname eserinin Türkçe çevirisiydi. Şahnâme Firdevsi'nin 1014 yılında bitirdiği ki benimde kitabı bitirdiğim tarih 2014-2015 yılları gibiydi. İran ulusal şairi Firdevsi'nin "Tam 30 yıl çabaladım ama bu kitapla Acem ulusunu dirilttim" dediği Şahname bin yıl sonra bir Türk tarafından hem de Erzurumlu bir Türk tarafından Türkçeye çevrildi. Bu unutulmaz bir şeydi; bundan da ötesi kitabın basıldığı yıl İran'da 34'üncüsü düzenlenecek olan yılın kitabı yarışmasına Şahname'nin çevirisi ile katıldım. 2 bin 500 kitap 84 kişilik jüri tarafından değerlendirildi ve 6 ay sürdü. Önce 72'ye indi; son elemelerde 10 kitaba indi. Bunlardan biri Hindistan, biri Pakistan, biri Türkiye; diğer 7 tanesi de Avrupa ülkeleriydi. Geçen yıl İran devriminin yıldönümünde törenler yapıldı ve İran cumhurbaşkanı ödülleri verdi. Öncelikle 2 bin 500 kitabın arasından ilk 10'a girmek ve 10 bayrak içinde bizim de bayrağımızın olması gerçekten ulusal bir onurdur. İran Cumhurbaşkanı 9 kitabı görmedi sadece benim kitabımı görebildi; oraya hiçbir şey götüremedik; yasaktı. Ben de bizim rehberin çantasına kitabı gizlice koydum ve adımları anons ettiklerinde elimde kitabımla çıktım ve cumhurbaşkanına takdim ettim. Hayatım boyunca unutamayacağım bir andı.

Farsça Arapçaya karşı nasıl ayakta kaldı?

Firdevsi'nin 55 yıllık Şahnâme serüveninde Arap saldırılarını ve Arap işgaliyle Arapça Farsçanın yerini alıyor ve bunu değiştirmek tek amacı oluyor. Firdevsi Arap işgalinden nasıl kurtulacaklarını düşünüyor ve ilk olarak dillerini kurtarmayı gerek görüyor. İranlılar hep Arapça yazıyor, Farsça yazmıyor. Farsçayı öne çeken kimse yok. Bunun ardından edebi ve siyasi hareketler başlıyor. Yoğun bir Arap ırkçılığı var. Firdevsi bütün hayatını 60 bin beyti yazmak için harcıyor. Farsçayı diriltmek için ne varsa kullanıyor. Çin, Bizans, Türk, Hint, İran ilişkilerine de yer veriyor; ansiklopedi gibi düşünebilirsiniz. O günlerden bu zamana Arapça birçok eser geldi ama onlar da Türkler ve Persler zamanında yazıldı.

Gazete dağıtmak kolay bir iş mi?

Sabah kalkınca kapı önünde gazeteni bulandırsanız ve gazeteyi kolayca erişmekten dolayı mutluyunuz birisine minnet borçlusunuzdur; gazete dağıtıcısına...

Sabahın ilk ışıkları ile gazeteleri evlerimize, iş yerlerimize yağmur, çamur, soğuk demeden ulaştırın gazete dağıtıcısına... Erzurum'da da gazete dağıtıcıları yoğun ve zorlu bir mesai harcıyor gazete dağıtıcıları okula buluşturmak için. Bunlardan biri Mahmut İlhan. Bisikletiyle yıllardır yılmadan usanmadan bu işi yapıyor.

Erzurum gibi kış şartları geçiren bir şehirde gazete dağıtıcılığı yapmak takdir gerektiren bir iş. Mahmut İlhan bu zor işi ekmek parası için yürütüyor. 1975 yılında Gümüşhane'nin Torul ilçesinde dünyaya gelen İlhan esnaf bir aile çocuğu. İlk, orta ve lise öğrenimini Torul'da tamamlamış. 1997 yılında geçim sıkıntısı nedeniyle Erzurum'a yerleşmiş. İlhan evli ve dört çocuk babası.

20 yıldır gazete dağıtıyor

20 yıldır bu mesleğin içinde olduğunu vurgulayan İlhan, "Erzurum'a taşınır taşınmaz karşıma çıkan ilk iş fırsatını değerlendirerek gazete dağıtıcılığına başladım. Daha önce yapmadığım ve bilmediğim bir işti gazete dağıtıcılığı. Bahsettiğim gibi önüme çıkan ilk iş fırsatını değerlendirdim ve halen işimi ilk günkü gibi sevgiyle devam ettirmekteyim." diyor.

İlhan, gerek iş ortamında gerek sosyal çevrede iyi niyetli ve mütevazı olarak tanındığını belirtiyor: "Yaptığımız iş gereği muhatap olduğumuz kesim belki o gün anesinden babasından yakınlarından önce sizi görüyor. Sabah bürosunu açtığındaki ruh hali ister istemez size yansıyor. Bugüne kadar şükürler olsun hiç kimseye bir sorun yaşamadım. İşime odaklandım mı zaten bunlar iyi bir etkileşim için de oluyor."

Hava şartlarına rağmen

Yaptığı iş haber odaklı olduğunu tatilinin bulunmadığını, zamanının kısıtlı olduğunu, tamamen insan odaklı çalıştığını belirten Mahmut İlhan, hava şartlarına bakmadan zorlu arazi koşullarına rağmen işinin başında olduğunu, hasta olmasının, havanın çok soğuk olmasını hiçbir önemi olmadığını dile getirdi.

Erzurum genelinde, mesleğe ilk adım attığı zamanlarda 5 bin gazete dağıttıklarını söyleyen İlhan, gazeteleri o dönemlerde çok zor yetiştirdiklerini ifade ediyor. Sonraki yıllarda krizler sebebiyle bir hayli zorlandıklarını, gazete tirajlarının neredeyse dibe vurduğunu anlatıyor: "O yıllar sıkıntılı günler geçirdik. Şimdiye bakılacak olursak şu son iki üç yıl içerisinde satışlar tekrar artmaya başladı. Buda gerçekten umut verici bir durum doğrusu."

Gücünün yettiği yere kadar bu mesleği icra etmeyi düşündüğünü dile getiren İlhan, belli bir noktaya geldiğini kendini daha ileriye taşımak istediğini söylüyor: "Elim verdiğince götürmeye çalışacağım. Erzurum'a ilk geldiğim yıllar iklim şartlarından dolayı ciddi anlamda sıkıntı çektim. Zamanla adapte oldum, alıştım. Bu iklim şartlarına rağmen çoğu zaman yürüyorum, yürümeyi seviyorum. Herhangi bir vasıta kullanmıyorum. Günde ortalama 20 km yol yürüyorum. Öyle günler oluyor ki eve kendimi zor atıyorum. Ama of bile demiyorum."

>> Alperen Duran

■ Erzurum İl Kültür ve Turizm Müdürü Cemal Almaz, 20 yıl öncesi-ne göre Palandöken'in Türkiye gibi kabuk değiştiğini söyledi. Turist sayısında 2017'de büyük artış olduğunu belirten Almaz, "Tüm Türkiye'de turist sayısı 1,5 kat artarken Erzurum'da 3 kat artış görülüyor. Bu oranla en çok turist artışı gösteren iller arasında ilk 5'teyiz." dedi.

Turist sayımız üç kat arttı

2016 Ekim ayından itibaren Erzurum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü görevini yürüten Cemal Almaz, birçok faaliyete imza attı. Erzurum'un turizmde ön sıralarda yer alması için yoğun çaba gösteren Almaz, çabalarının semeresini verdiğini söyledi. Almaz'ın verdiği bilgiye göre 2017 yılında Erzurum'a gelen turist sayısı bir önceki yıla göre yüzde 300 artışla 407 bin oldu.

Erzurum'a turistlerin ilgisini artırmak için ne gibi çalışmalar yapıyorsunuz?

Elbette ki her platformda tanıtım yapıyoruz. Bürokraside, sosyal alanda, vizyonda, görsel medyada vb. Erzurum'un huzurlu ve güvenli bir yer olduğunu, trafik sorununun olmadığını, tesislerin fazlasıyla yeterli olduğunu, pistlerin uzunluğu tanıtıktık. Kendimizi yenileme ve rüştümüzü ispatlama gibi sorunumuz artık yok. Erzurum'u herkes biliyor; özellikle Rusya, Ukrayna, Moldova gibi kuzey ülkelerinde çok çok iyi biliniyor. Doğu ülkelerinin kayağa, kış sporlarına pek ilgileri yok.

Cemal Almaz

"Dünyadaki sayılı buz hokeyi, atlama kuleleri, körling tesislerine sahibiz. Dünyadaki ikinci en iyi kayak pisti bizde, 4 tane liftimiz, gondolumuz mevcut. Bu nüfustaki bir il için çok çok iyi imkanlarımız var. İsteriz ki Palandöken gibi bir tane daha olsun. Şunu da unutmamak lazım; bundan 20 yıl önce dağa otostopla gidilirken şu an teleferik yapmayı düşünüyoruz. Bir zamana kadar iki tane otelimiz varken şu an iki tane beş yıldızlı, üç tane dört yıldızlı otelimiz var. Unutmamalıyız ki bir sıfırdan büyük olduğu gibi iki de birden büyüktür. Biz sıfırdan başladık; yerimizde saymamamız gerekiyor. Şu an dağ kabuk değiştirmiş durumda; tüm Türkiye gibi."

Eren Bal & B. Ece Gültekin

Onlarda böyle bir kültür yok ama onlar da yavaş yavaş ilgi göstermeye başladı. Avrupa, Kuzey ülkeleri gibi değil ama onların da 3-5 sene içinde ilgilerini artıracaklarını düşünüyorum. Göreve geldiğimden beri çok ciddi tanıtımlar yapıyoruz, hiçbir şeyi atlamamaya çalışıyoruz. Televizyonu, görsel medyayı çok iyi kullanıyoruz.

2016 yılına göre 2017'de Erzurum'a gelen turist sayısında artış var mı?

2016 sezonunda Erzurum'a gelen turist sayısı 148 bin; bunun yaklaşık yüzde 8-9'u yabancı. Çoğunluk Ruslar iken 2017'de Erzurum'a gelip geceleleyen turist sayısı 407 bin. Bunun yüzde 20'si yabancı turistler. Tüm Türkiye'de turist sayısı 1,5 kat artarken Erzurum'da 3 kat artış görülüyor. Bu artış oranıyla en çok artış gösteren iller sıralamasında ilk 5'in içindeyiz. Bu sayılar sadece otellerde ve pansiyonlarda kalan kişilerden oluşuyor. Bu sene geceleleyen turist sayısı hedefimiz 650 bin, bir

Erzurum İl Kültür ve Turizm Müdürü Cemal Almaz, turizm alanında gelen noktayı Eren Bal'a anlattı.

EYOF'un katkısı uzun vadede

2017 EYOF'un Erzurum turizmine katkısı nasıl oldu?

Öncelikle şunu söyleyeyim uluslararası alanda yapılan spor karşılaşmalarının bazılarının baktığı gibi tek gözlükle o anda somut bir getirisi olmayabilir. Mesela 190 sporcu geldi; bunun antrenörü, ülke temsilcisi vs. 500 kişi olsun. Bu 500 kişi Erzurum turizmine ne yapabilir? Bunların diyeti belli, gezeceği yer belli. Programın dışına çıkaramayız. Dolayısıyla somut bir getirisi yoktur. Ancak bu olimpiyatların Erzurum'a katkısı referanstır. Kış sporları referans isteyen sporlar olduğu için bu sporu yapacak kişiler kendini ispatlamış yerler ararlar. Yeni açılmış yerleri değil Erzurum gibi kendini kanıtlamış yerleri tercih ediyorlar. Bu açıdan EYOF anlık değil uzun vadede turizm katkısını gösterecek.

sonraki yıl 750 bin olmasını düşünüyoruz. Bu hedefimize ulaşmak için tüm fuarlara katılıyoruz. Özellikle Rusya ve İran'la çok hassas çalışıyoruz. Yurtiçinde de tüm derneklerimizi aktif tutuyoruz, il günlerine katılımlara özen gösteriyoruz. Dünyanın en büyük fuarlarından olan EMITT'e çok büyük bir katılım yaptık.

Turistler neden Erzurum'a gelmeli?

Kış turizmi, yayla turizmi, doğa turizmi, gastro turizm, inanç turizmi, kültür turizmi bu kadar turizm alanını içinde barındıran nadir illerden biriyiz. Anadolu'nun en güzel camileri buradadır. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın deyişiyle beş kadim şehirden birisidir Erzurum. Kale, medrese görmek, tabyaları görmek, yayla görmek isterseniz

var; Uzundere'de su sporları, buz tırmanışı... Bunlar gibi birçok farklı alanda birçok farklı faaliyet yapılacak, gezilecek, görülecek yerler var. Kültür turizmi için gezilecek birçok yer var. Zamanında Selçukluların beyliklerinden Saltukluların başkentiymiş Erzurum; handan hamama, körpüden kaleye her şey mevcut. Bir yere giderseniz kale vardır yayla yoktur, han vardır hamam yoktur. Erzurum bunların tamamını kapsayan turistik bir yerdir. Kış turizmi için de kendini ispatlamış bir şehir. Erzurum diğer turistik iller gibi adım başı insana denk geleceğiniz bir yer değil. Sakin, trafik yok, ulaşım, konaklamanın kolaylıkla sağlandığı bir yer. Bursa'da kayak yapmaya gitseniz adım başı birine çarparsınız, trafik sorunlu, kalacak yer sorunlu ama Erzurum'da böyle sorunlarla karşılaşmazsınız.

2017 yılının genel bir değerlendirmesini yapar mısınız?

Benim de görevimin ilk yılıydı. Kültürel altyapı, inşaat anlamında fevkaledede bir yıl yaşadık. Kültür adı altında 70 trilyon civarında yatırım yapıldı. Yaklaşık 30 trilyona bir müze yapıyoruz; 10 trilyona bir kütüphaneye yapıyoruz; kongre merkezini yapıyoruz, 1,5 trilyon civarı maliyetle. Kale'ye 3 trilyon ayrıldı. Şehitlikler ihya edildi, Harputkapı tarihe kazandırıldı. Kültür başlığı altında cumhuriyet tarihinde bu kadar fazla yatırım bir yıl içerisinde yapılmadı. Turizm alanında 3 kat artış sağladık. 2018'de bunun altına düşmeden ne koyarsak kâr olacak elbette. Beklentileri fazlasıyla karşıladık.

Yolculukta yeni trend DOĞU EKSPRESİ

Demir ağırla örülü Anadolu'da hizmete girdiği ilk günden bu yana taşımacılıkta önemli bir yere sahip olan Doğu Ekspresi, son yıllarda Doğu'ya yönelik seyahatlerin yeniden gözdesi oldu. TCDD'nin en uzun rotalarından Ankara-Kars arasında Doğu Ekspresi ile 25 saat yolculuk yapanlar, keyifli anlar yaşıyor. Doğu Ekspresi treni, yolcuların yoğun ilgisiyle seferlerine devam ediyor.

Ankara'dan başlayıp Kars'ta son bulan Doğu Ekspresi ile yolculuk 25 saatte tamamlanıyor. Anka-

ra'dan Kırıkkale, Kayseri, Sivas, Erzincan ve Erzurum güzergâhını izleyen ekspres, bin 310 kilometre yol aldıktan sonra son durak Kars'a yolcularını ulaştırıyor. Uygun fiyatı, konforlu ve güvenilir olması tercih edilme sebebi.

Sosyal medyadaki paylaşımlardan ve istek uyarıyan görüntülerden dolayı yoğun ilgi çeken Doğu Ekspresine günler öncesi rezervasyon yapanlar bile oluyor. Yolculuk sırasında kimi öğrencilerin halay çekerek vagonları dolaşırken kimileri ise kitap okuya-

rak yolculuğuna devam ediyor. Öğrenciler, günü birlik geziler düzenlediklerini dile getirirken Doğu Ekspresinin, adeta doğudan doğan güneş olduğunu ifade ediyorlar.

Yolculuk 25 saat sürüyor. Fakat bu uzun yolculukta sıkılmak bir yana, vagonları doyuya gezerek, hayallerinin peşinde koşarak seyahat severler ile sohbet edebiliyor ve doğanın eşsiz manzarası karşısında güzel vakit geçiriyor yolcular...

>> Ali Öztürk Yılmaz & Özkan Korkmaz

Erzurum Barosu Başkanı Av. Talat Gögebakan, yargının sorunları hakkında Yunus Kaya'ya açıklamalarda bulundu.

15 Temmuz'dan sonra yargı kan kaybetti

■ Erzurum Barosu Başkanı Talat Gögebakan, 15 Temmuz'dan sonra yargının da kan kaybettiğini belirtti. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sözlerini değerlendiren Gögebakan "Türkiye Barolar Birliğinin milli duruşla ilgili hiçbir sıkıntısı yoktur. Buna bizzat Erzurum baro başkanı olarak ben karşı çıkarım" dedi. Gögebakan, basın özgürlüğüne ilişkin açıklamalarda da bulundu.

Erzurum Barosu Başkanı Av. Talat Gögebakan yargının sorunları, Barolar Birliğinin çalışmaları, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bazı kurumların isimlerinden 'Türk' ve 'Türkiye' ibarelerinin çıkarılması gerektiği hakkındaki açıklamaları ile ilgili değerlendirmelerde bulundu. Yargının 15 Temmuz'dan sonra ihraçlar sebebiyle kan kaybına uğradığını söyleyen Gögebakan, Barolar Birliği'nin isminden 'Türkiye' ibaresinin kaldırılmasını gerektirecek bir eyleminin bulunmadığını savundu.

Erzurum'da yargının uğraştığı konular nelerdir? En sık karşılaştığınız davalar hangileri?

Erzurum'da bu aralar uğraştığımız davaların büyük çoğunluğu FETÖ davaları; devletin her yerini ele geçirmişler, haliyle temizlemek hem zor hem de zaman alan bir durumdur. 15 Temmuz'dan sonra yargı da kan kaybetti. Ciddi sayıda hâkim ve savcı görevden alınca zaten yetersiz bir hâkim savcı sayısı iyice yetersizleşti. Yerine gelenler tecrübe kazanmaları lazım; o da zaman alıyor. Davalar, soruşturmalar çok fazla mücadele gerektiriyor. Sıra bekleyen soruşturmalar var. Yargı problemi hep var. Yapısal sorunlar var. Yasal sorunları Meclis çözmekte yeterince çabuk hareket edemiyor.

Barolar Birliğinin geçmişe nazaran etki/güç bakımından kayba uğradığını düşünüyor musunuz?

Barolar Birliğinin güç kaybettiğini düşünmüyorum. Türkiye Barolar Birliği güç kaybederse bilin ki demokrasi güç kaybeder.

Barolar aralarında/içinde ulusal konularda önemli davalarda fikir ayrılığı, uyumsuzluk, ters düşme oluyor mu? Genel merkezin etkisi nedir?

Türkiye çapında 79 tane baro var ve bunların hepsi aynı düşüncede olacak diye bir kaide yok. Tüm barolar aynı düşünemez zaten; önemli olan birbirlerini dinlemesidir. Barolar Başkanının siyasi düşüncesinde olmadan hareket etmeliyiz. Başkandan farklı düşünebiliriz. Her şeyi tartışır konuşuruz. Türkiye Barolar Birliği çatı kuruluşunun her görüşünü kabul etmeye biliriz. Herkes farklı görüşünü dile getirebilir. Başkan bir şey dediği zaman emrederseniz demeyiz.

İsminizdeki 'Türkiye' ibaresinin kaldırılması konusunda ne düşünüyorsunuz?

Bizim işlevimizin hepsi anayasa denetimindedir. Hem de her vatandaş gibi bizim de işlemlerimiz savcı merceğinin altındadır. Bizim içinde olmadığımız bir tartışmaya nasıl çekildik anlamış değilim. Türkiye Barolar Birliği'nin bir açıklaması mı oldu, bilmiyorum. Bu tartışmanın içine çekilmeyi bile kabul etmeyiz biz. Tabiiler Birliği'nin bir basın açıklaması oldu 'savaşa hayır' çatısı altında; bize nasıl sıçradı, onu da bilmiyorum. Türkiye Barolar Birliği 'savaşa hayır' gibi bir cümle sarf etmedi. Aksine operasyonun başladığı gün Türkiye Barolar Başkanı Metin Feyzioğlu bölgedeydi. Buna rağmen bir Türk/Türkiye kavramı çıktı. Bir anda kendimizi tartışmaların içinde bulduk. Türkiye Barolar Birliğinin milli duruşla ilgili hiçbir sıkıntısı yoktur. Olsa buna bizzat Erzurum Barosu Başkanı olarak ben karşı çıkarım.

Cumhurbaşkanı vatan savunmasıyla ilgili konularda yanlarında yer almadığınızı ve teröristlere sahip çıktığınızı ve onlarla yandaş olduğunuzu vurgulayan bir açıklama yaptı. Bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?

Kimi kast ettiler bilmiyorum. Erzurum Barosunu kast etmemiştir de baromuzun terör eylemlerine karşı ortak açıklamalarımız vardır. Terör olaylarının gerçekleştiği yerleri bizzat ziyaret edip devletin her zaman yanında olduğumuzu gösterdik. 15 Temmuz darbesinin olduğu gece bizim sosyal medyamız

Yunus Kaya & Fatih B.Aslan

ortadadır. Suç bulunursa savcılık işini yapar. Biz Meclis'teydik. Cumhurbaşkanını Beştepe'de Metin Feyzioğlu ile bizzat

ziyaret ettik. Devletin yanında duruşunda Feyzioğlu'nun tek bir yanlısını görmedik; görsek biz uyarırız.

Türkiye'de basın özgürlüğü konusunda ne tür sorunlar yaşanıyor? Çözümü için sizin ve Barolar Birliği'nin çalışmaları var mı?

Barolar Birliği'nde çok ciddi çalışan bir sistem var. Kurallar var, içtihatlar var. İsveç'te bir adam karikatür yayınlamış; İsveç Dışişleri Bakanı İsveç Başbakanının penisini almış masturbasyon yapıyor ve yayımlanıyor. Bunların bazıları basın özgürlüğü düşüncesinde cezalandırılmıyor. İtalya'da, Fransa'da bunlar vardı. Bizimle karşılaştığımız zaman çok farklı. Sözcü gazetesinin dergisi olan Gırgır dergisinde yayımlanan Hz. Musa hakkında bir karikatür vardı. Ben çok beğenmişim. Bu düşünce özgürlüğü kapsamında. İyi bir yargımız ve demokrasiniz yoksa ekonomimiz de iyi olmuyor. Bunlar hepsi birbiriyle bağlantılı. Tavuk yumurta ilişkisi gibi her konuda alacak çok yolumuz olduğuna inanıyorum.

Televizyonlarda, radyolarda ve gazetelerde yayınlanan bir içerikten dolayı ne gibi hukuk davaları açılabilir?

Çok sorunlar içeren durumlara biz rastlamıyoruz. Fakat bazen basının hâkim gibi davranmasından biz rahatsızız. Basın kendini hâkim yerine koyarak, hâkim yerine karar vermemelidir. Milleti aydınlatması çok doğal, kimlikleri açıklanmaması gereken insanlar var, onları gizli tutmasını basından bekliyoruz. Bu sınırlandırmalara genellikle uyuyorlar. Yargılamayı yönlendirme pozisyonuna girmesi tek sorun.

Günümüzde sosyal medya çok yaygın olarak kullanılıyor. Sosyal medyanın bir hukuki dayanağı var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?

Sosyal medyayı ayırmaksızın normal bir suç işlediğinde bile Cumhuriyet Savcılığı kendiliğinden nasıl adli işlem başlatılırsa sosyal medya da aynı kapsamdadır. Şikâyet üzerine soruşturma başlar. Sokakta olanla bir farkı yok; suç suçtur. İnsanların elinden telefon düşüyor; çok geniş kapsamlı bir durum. Bütün dünya bununla uğraşılıyor. Kendi sosyal medyanızı bile takip etmekte zorlanırken düzenlenmesi çok zor. Eğer bir paylaşım terör örgütü propagandası yapıyorsa bu paylaşım Türk Ceza Kanununun maddesine göre aynı işler. Yardım ve propaganda gibi suçlar varsa fark etmez yargılanır ve cezalanır.

Görülen bir dava sonucunda suçunun suçlu bulunması ile neticelenen davayı haber yaptık diyelim. Sanığın daha sonra suçsuz bulunarak serbest kalması durumunda yapılan haber ile ilgili bir hukuksal yaptırım olur mu?

Hiçbir sorumluluğunuz olmaz. Şöyle ki; bunu biz de yapıyoruz. Bir şikâyet sonucu adli işlem başlıyor. Yargılamayı bekliyoruz. Yargılama sonucu biz bir disiplin soruşturması yapıyoruz. Aynı şahıs ceza alıyor. Belli bir zaman son şahıs beraat ediyor. Kimse kalkıp bana niye ceza verdin diyemez çünkü mahkeme ceza verdi. Ben de ceza veririm. İftira etmemiş. Yalan söylememiş. Yargının aldığı kararı kamuoyuna duyurmuş. O yargının problemi.

Basın mensubu olmamızın hukuksal olarak bize sağladığı avantajlar var mı?

O biz de olduğu gibi sizde de var. Kanunlar nasıl bizi bazı konularda koruyorsa bu sizin için de aynıdır. Bazı insanların giremeyeceği yere haber alma bağlamında girebiliyorsunuz. Düşünce özgürlüğünün daha geniş olması avantajlarına sahipsiniz.

Siberkondria: Parmak ucundaki hastalık

Nilsu Lokumcu

Siberkondria, adı duyulmamış olmasına rağmen herkesin 'bir tık uzağında' olan bir hastalık. İnternetin yaygınlaşmasıyla hayatımıza girdi. 'Sağlık kaygısı' olarak nitelenen hastalık psikolojik hastalıklar arasında yerini aldı. 3. Uluslararası Sağlık İletişimi Sempozyumunda (SİS) hastalıkla ilgili sunum yapan Dr. Öğr. Üyesi Ferudun Nizam bu hastalığın teknolojinin gelişmesiyle beraber kendini göstermeye başladığını söyledi.

İnsanların sağlıkla ilgili konuları internetteki bloglardan ve forumlardan araştırıp kendi kendine teşhis koymasıyla ortaya çıkan siberkondria, internet kullanıcılarını çeşitli ruh ve sinir hastalıkları riskleriyle karşı karşıya bırakıyor. Global dünyanın ortak sorunu haline gelen ve e-hastalıkların bir türü olarak hayatımıza giren siberkondria gelecek nesiller için bir tehdit unsuru olarak görülüyor.

Mecra sanal, tehlike gerçek!

Dr. Öğr. Üyesi Ferudun Nizam, teknolojinin gelişmesiyle bazı ülkelerin tıp literatürlerinde yerini alan e-hastalıkların aktif kullanıcıları etkisi altına aldığına dikkat çekerek siberkondrianın var olduğu düşünülen hastalıklar hakkında kişinin internet ortamında bilgi alarak kendisine tanı koyma ve tedavi etme uğraşısıyla ortaya çıktığını anlattı. Dr. Ferudun Nizam siberkondria hastalığının Türkiye'de henüz tıp literatürüne geçmediğini ancak Amerika'da 2006 yılından beri literatürde olan bir vaka olduğunu belirtti. Nizam, bu tür hastaların internet ortamında ciddi vakit harcadığını belirterek, "Gerçek hayattan soyutlanan internet kullanıcıları zamanla kendilerinin hasta olduklarına inanır ve psikolojik bir çıkmaza girerek tehlikeli boyutlara ulaşır." dedi.

'Mecranın sanal fakat etkisinin gerçek'

olduğunu söyleyen Nizam tıbbi rahatsızlıklar nedeniyle gelen hastaların arttığını ve endişe içinde olduklarını, bu hastalığın internet kullanımındaki artışla gelişen toplumsal bir fenomen olduğunu ifade etti. "Siberkondria kişilerin internette okudukları bilgilerle kendi şikayetlerine tanı koyma hastalığıdır" diyen Nizam, bu bağlamda siberkondrianın, hipokondria hastalığıyla aynı belirtilerde olduğu fakat bu hastalığın siber alemdeki versiyonu olarak nitelendirildiğini dile getirdi. Hastaların hekim teşhisi yerine internetteki bilgileri doğru olarak kabul ettiklerini ve kendilerine teşhis koyduklarını ifade eden Dr. Ferudun Nizam, bu hastalığın en kritik noktasının ise kendilerini ailelerine, iş arkadaşlarına ve doktorlara inandırmadıkları için hastaların psikolojik sorunlar yaşamaya başlamaları olduğunu kaydetti.

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Hizmeti İletişim Anabilim Dalı Uzmanı Dr. Erol Özmen ise bu hastalığa yakalanmamak için alınan önlemin medya okuryazarlığı eğitiminin artırılmasından geçtiğini belirtti. Özmen, "Sağlık iletişimi açısından bakıldığında siberkondria'ya bir sağlık sorunu gibi yaklaşılması gerektiğini düşünüyorum. Ancak sağlık iletişiminin en önemli kavramlarından birisi olan sağlık okuryazarlığı düzeyinin artırılmasının siberkondria gelişiminde koruyucu bir etki oluşturabileceği unutulmamalıdır." dedi.

E-hastalıklar çoğalıyor

Dijital ortamlarda geçirilen sürenin giderek artmasıyla e-hastalıkların da pek çok kişide görüldüğü ortaya çıktı. Her bireyde farklı şekillerde görülen bu hastalıklar; bazı kişilerde nomofobi, fomo, ego sörfü, google takibi gibi değişik çeşitlerde gözleniyor.

2010 yılında İngiltere'deki Nothingham Üniversitesinin Pediatriden dalında yapılan araştırmalarda web üzerinden toplam 500 sağlıklı ilgili paylaşım yapan sitenin sadece yüzde 39'unun doğru bilgi içerdiği, yüzde 11'inin ise tamamen yanlış olduğu bilgisine ulaşıldı. İngiliz bilim adamları internet kullanıcılarını sağlıkla ilgili paylaşım yapan siteler konusunda uyardı.

Başarılı hocalara teşvik ödülü

■ Bilimsel Teşvik Ödülleri ve Akademik Giysi Töreni, YÖK Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç'ın katılımıyla gerçekleşti. Törende konuşan Rektör Çomaklı, bilginin ürüne dönüştürülmesinin önemine değindi. YÖK Başkanı Saraç da üniversitelerin verimliliğini artırmayı hedeflediklerini belirterek, "Desteyinize ve fikirlerinize ihtiyacımız var." dedi.

Atatürk Üniversitesi tarafından 2010 yılından beri yürütülen Bilimsel Teşvik Ödülleri ve Akademik Giysi Töreni, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç'ın katılımıyla gerçekleşti. Törene Saraç'ın yanı sıra Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu ile Doğu Anadolu'daki 16 üniversitenin rektörü de katıldı.

Atatürk Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ömer Çomaklı, törende yaptığı konuşmada, çağımızda bilgi üretme kabiliyetinin ancak üretilen bilginin ürüne dönüştürülmesi ile anlamlı ve kalıcı sonuçlar vereceğini belirterek, her ülkenin kendi potansiyeline göre bilgi üretmek üzere AR-GE faaliyetlerinde bulunduğunu söyledi.

Dönüşüm süreci başladı

Çomaklı sözlerini şöyle sürdürdü: "21. yüzyıl bilgi çağında yaşanan hızlı oluşum ve değişimler bizleri, üniversiteler olarak kendimizi tanımak ve en önemlisi kendi eğitim sistemimizi, öz değerlerimizi koruyarak, hızla küreselleşen dünya karşısında baki varlık göstermeye yönelik çalışmalar yapmaya, yeni hedefler koymaya ve bu hedefleri gerçekleştirmenin yollarını aramaya sevk etmiştir. Bu sebeple Rektörlük görevini devraldığımız günden itibaren çağın kaçınılmaz kıldığı yeni nesil üniversite tasarımı doğrultusunda

da Üniversitemizi uzak geleceğe taşımak için hızlı bir dönüşüm sürecine soktuk. Bugün memnuniyetle söyleyebilirim ki, bu bağlamda temel dinamiklerimizin yeniden yapılandırılması hemen hemen tamamlandı."

Çomaklı, yeni unvanları almaya hak kazanan akademisyenleri kutladığını belirterek, yeni projeler, yeni çalışmalar beklediklerini ifade etti.

YÖK Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç da Türkiye'nin en kıdemli, en saygın ve kadim değerlerle yoluna devam eden Atatürk Üniversitesi'nde, cesaretin, vatanperverliğin ifadesi olan dadaşlar diyarı Erzurum'da olmaktan gurur

duyduğunu ifade ederek konuşmasına

başladı. Rektör

Prof. Dr. Ömer

Çomaklı'ya ve çalışma

arkadaşlarına teşekkür

eden Saraç,

üniversitelerde akademisyenlerin,

idari kadroların ve öğrencilerin ülke

geleceğinin inşasında, fikirleri ve ürettikleri ile yol gösterici olmalarının önemine değindi.

Desteyinize ihtiyacımız var

YÖK Başkanı Saraç şöyle konuştu: "Ülkenin geleceği için olağanın ötesinde emek

vermeyi, milletimiz, ülkemiz ve devletimizin yararları için gerekli olan bilimsel ve teknolojik alt yapıların üretimi için gayret etmeyi, yeni

YÖK'ün ana

ilkeleri olarak benimsedik. 185 üniversitemizden her birinin ülkemize katabileceği önemli değerleri olduğuna inanıyoruz. Bu bağlamdan olmak üzere biz de ülkemiz önüne koyduğu güçlü hedeflerine ulaşması için üniversitelerimizin verimliliğini ve akademik düzeyini yükseltmeyi hedefledik. Bulduğumuz her ortamda Yeni YÖK olarak gerçekleştirmekte olduğumuz ve hepsi başlamış politikalarımızı anlatıyoruz. Yeni YÖK'ün bu atılım döneminde zorlukları aşmak, ülkemizin gençliğini dünya standartlarında bir donanımla yetiştirmek, bilim ve teknoloji dünyamıza yapacağı yatırımın en büyük desteği olacaktır. Üniversiter sistemi güçlü olmayan bir

ülkenin onu yarınlara taşıyacak bir sanayisi, teknolojisi, tıbbi, eğitimi, sanatı ve adalet sistemi olamaz. Bütün bu süreçlerde daha da zenginleşmek için sizlerin de desteyinize ve fikirlerinize ihtiyacımız var" dedi.

Saraç konuşmasının ardından hazırlanan slayt eşliğinde YÖK'ün çalışmaları ve projeleri hakkında konuklara bilgi verdi.

Konuşmaların sona ermesiyle, Atatürk Üniversitesi mensubu bilim insanlarının fen, sağlık, sosyal, eğitim bilimleri ve güzel sanatlar alanlarındaki seçkin araştırma, çalışma ve hizmetlerini değerlendirmek, üstün niteliklerini onayarak kamuoyuna duyurmak ve teşvik unsuru olmak üzere Atatürk Üniversitesi tarafından verilen Bilimsel Teşvik Ödülleri sahiplerine takdim edildi.

Daha sonra ise 2017 yılında Profesör ve Doçentlik unvanı alan akademisyenlere akademik giysileri giydirildi.

>> İFHA

Prof. Dr. Yekta Saraç

Prof. Dr. Ömer Çomaklı

Tıp Bayramı'nda şiddet vurgusu

14 Mart Tıp Bayramı Milli İrade Salonunda düzenlenen törenle kutlandı. Törene Atatürk Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ömer Çomaklı, kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ve öğrenciler katıldı. Tören öncesinde İbn-i Sina Sanat Topluluğunun müzik dinletisi sunuldu.

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencileri adına konuşan Miraç Selçen Özkal kendilerini Cumhuriyetin emanet edildiği gençler olarak tanımladı. Özkal, "Bizler bu gün banka bekleme salonlarının hastanelerinden daha saygın bir durumda olduğumuz günde bir gün şiddete uğramamayı umarak mesleğimize olan inancımızı korumak durumundayız ve ne yazık ki bu yollarda sadece umut kıran hasta ve hasta yakınlarının uyguladığı şiddet değil kimi zaman meslektaşların da birbirlerine uyguladıkları psikolojik şiddettir." dedi

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi

Dekanı Prof. Dr. Akın Levent Tıp Bayramının İstanbul Tıp Fakültesi öğrencilerinin 14 Mart 1919 yılında İstanbul işgaline karşı bir direniş başlatmalarına dayandığını hatırlatarak, "Güçlü bir Türkiye için beden ve ruhen sağlıklı bir topluma ihtiyaç var. Biz hekimler savaşta barışta her yerde insan sağlığı için çabalamalıyız. Kalbimizle hissederek ettiğimiz Hipokrat yemini tüm yaşamımızı kapsar ve buna sadık kalırız. Çünkü hekimlik bir meslek değil bir yaşam biçimidir." diye konuştu.

Yürümek değil, koşmak zamanı

Atatürk Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ömer Çomaklı, törende yaptığı konuşmada, 14 Mart Tıp Bayramının

tüm sağlık çalışanlarını bir nebze de olsa hatırlatması, bu alandaki hizmetlerin gözden geçirilmesi ve herkese eşit ve kaliteli sağlık hizmeti sunulması konularının dile getirilmesi açısından önemli bir gün olduğunu ifade etti.

Çomaklı şöyle konuştu: "Sağlık hizmetlerinin etkili ve verimli bir şekilde

halkın hizmetine sunulması çok önemlidir. Üniversitemiz 61 yıllık süreçte sahip olduğu bilimsel birikimi, ülkemizin 2023 vizyon ve hedeflerine uygun biçimde tüm dünyada tercih edilen bir konuma gelerek kullanacaktır. Büyük düşünmek esastır ve Büyük Türkiye için yürümek değil, koşmak zamanıdır."

Açılış konuşmalarının ardından müzik dinletisi eşliğinde akademik kariyerlerinde yükselen öğretim üyelerine cüppeleri giydirildi. Tören, 300 tıbbiyeli öğrenciye önlüklerinin giydirilmesi ve hatıra fotoğrafının çekilmesiyle son buldu.

>> Dindar Karataş

Diş hekimleri Palandöken'de

Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi evsahipliğinde bu yıl ilki düzenlenen Uluslararası Koruyucu Diş Hekimliği Kongresi 400'ü aşkın bilim insanının katılımıyla Polat Erzurum Resort Hotel'de gerçekleşti. Kongrenin açılış törenine Vali Yardımcısı Yıldız Büyüker, Atatürk Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ömer Çomaklı, Diş Hekimliği Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Taşkın Gürbüz, Türkiye ve dünyanın çeşitli üniversitelerinden gelen akademisyenler ile öğrenciler katıldı.

Törenin açılış konuşmasını kongre başkanı ve Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Taşkın Gürbüz yaptı. Gürbüz katılımcılara teşekkür etti; kongreye ev sahipliği yaptıkları için mutlu ve gururlu olduklarını ifade etti.

Atatürk Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ömer Çomaklı da sözlerine Kanuni Sultan Süleyman'ın "Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi, olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi" beytini hatırlatarak başla-

dı. Çomaklı, "Sağlık, huzur ve gelişmişlik açısından toplumun tümünü etkileyen geniş bir kavramdır." dedi.

Gelişen teknoloji ve sağlık sektöründe kullanılan malzemelerin oldukça maliyetli olduğunu belirten Çomaklı, Türkiye ve diğer ülkelerde sağlık sektörüne yapılan harcamalarda en büyük payı ağız ve diş sağlığının aldığını vurguladı.

Kongrenin gündüz bölümündeki oturumlarının ardından akşam saatlerinde davetlilere Erzurum Halk Oyunları ekibinin bar oyunları, 'Teyyo Emmi' tiplmesiyle tanınan Tayyip İde'nin gösterisi, Erzurumlu aşıkaların atışmasının yer aldığı Erzurum gecesi sunuldu. Gecede Erzurumlu TRT Türk Halk Müziği sanatçısı Aysun Gültekin de türkülerle sahne aldı.

Kongrenin son günündeki gala gecesinde ise 'Golden Trombone' grubu klasik, jazz, blues, rock, pop, Anadolu ezgilerinden oluşan geniş repertuarıyla katılımcılara doyumsuz bir gece yaşattı. >> Çiğdem Öz

Tiyatrocu doktorlar

■ Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin sergilediği "12 Öfkeli Adam" adlı oyun, İbrahim Erkal Dadaş Kültür merkezinde seyirciyle buluştu. Doktor adayı tiyatrocular, oyunla sosyalleşme yolunda adım atmak istediklerini söylediler.

Okan Nas

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin kurduğu Köprü Tiyatro Kulübü, "12 Öfkeli Adam" oyunuyla seyircinin karşısına çıktı. İbrahim Erkal Dadaş Kültür Merkezindeki oyun seyircinin beğenisini kazandı.

"Tıp okuyan öğrenciler yalnızca ders çalışır" algısını yıkmaya çalışan öğrenciler, 2014 yılında kurdukları Köprü Tiyatro Kulübüyle Erzurum'da bir ilke imza attılar. Kulübün kurucularından Tıp Fakültesi üçüncü sınıf öğrencisi Ayşenur Orhan, "Liseden beri tiyatroya merakım vardı. Kendim gibi bu tip sosyal aktivitelerde bulunmak isteyen arkadaşlarımızla böyle bir kulüp kurduk. Doktorlar yalnızca ders çalışmaz algısını yaratmaya çalışıyoruz." dedi.

Köprü tiyatro kulübünü kurarken ilk amaçlarının tıbbi halka tiyatro ile anlatmayı amaçladıklarını söyleyen Köprü kulübü Tıp Fakültesi öğrencisi Ümmühan Yıldız, "Halk doktorla zor iletişim kuruyor. Biz bunu basite indirgemeye çalıştık. İlk başlarda

zorlandık ama tiyatro ile doktorlar arasındaki iletişimin sesi olduk." diye konuştu.

Güzel Sanatlar desteği

Sponsor bulmakta zorlandıklarını dile getiren, Köprü Kulübü kurucularından Ümmühan Yıldız, Tıp Fakültesinin bu tip etkinliklere çok sıcak bakmadığını vurgulayarak, Güzel Sanatlar Fakültesi Dekan Yardımcısı Yunus Berkli'nin desteğini aldıklarını söyledi. Sahne eksikliğini dile getiren Yıldız, "Tıp Fakültesi öğrencileri sosyal bir hayat yaşıyor. Biz sosyalleşmek istiyoruz ama Üniversite bize sahne tahsis etmediği için biz de Kültür Merkezleriyle iletişime geçtik." diye konuştu.

Doktorların altı yıl boyunca yalnızca kitaplarla iç içe olduğundan yakından Tıp Fakültesi öğrencilerinden Ayşenur Orhan, şöyle konuştu: "Biz dokuz kişiyle bu kulübü kurduk. Şimdi 35'e yakın üyemiz var. Git gide çoğalıyoruz. Amacımız doktor adaylarının sosyalleşmesi ve ileride hastalarıyla çatışmaması, iç içe olabilmesi; iletişim problemi yaşamaması için elimizden geldiğince kendimizi sosyalleştirmeye

çalışıyoruz. Biletlerimiz ücretsiz, tek amacımız çoğalmak ve güzel işler yapmak. İkinci oyunumuz olan 12 Öfkeli Adam oyununu seçmemizin nedeni, adalet kavramını seyirciye sorgulatmak. İlk oyunumuz ise geçen yıl sergilediğimiz senaryosu bize ait 'Çanakkale' adlı oyundu".

12 Öfkeli Adam'ın konusu

Latin Amerikalı bir genç adam, babasını öldürdüğü gerekçesiyle cinayetle suçlanır. Sanığın kaybettiğini söylediği bir bıçak ise cinayetin işlendiği odada bulunmuştur. Gencin mahkemeye sunduğu savunma zayıftır ve olan biteni duyduklarını söyleyen pek çok tanık vardır. Sanık suçlu bulunduğu takdirde idama mahkum edilecektir. Jüri sonuçları pek de şaşırtıcı değildir: 12 jüri üyesinden sadece sekiz numaralı jüri üyesi Davis 'suçsuz' hükmü yönünde oy vermiştir. Davis'in jüri üyelerini ikna etmeye çalışması esnasında her jüri üyesinin 'suçlu' kararı vermesinin arkasında ise, aralarında yabancı düşmanlığı, kanuna aşırı güven, çoğunluğa uyma, geçmişle hesaplaşma gibi farklı kişisel sebepler olduğu ortaya çıkacaktır.

Mehmetçiğe kete ve dolma

■ Dadaşlar Afrin'de teröristlere karşı operasyon yürüten Mehmetçiğe destek olmak için Hatay sınırındaki Reyhanlı'ya gitti. Erzurumlu gönüllüler yanlarında götürdükleri kete ve kadayıf dolmalarını askerlere teslim etti.

Erzurum'un Oltu ilçesinden bir grup vatandaş Ayhan Yazar'ın öncülüğünde Suriye sınırındaki Mehmetçiğe moral ziyaretinde bulundu. İlk olarak Hatay'ın Hassa ilçesine giden gönüllüler orada Mehmetçik için almış oldukları kurbanı askerlere teslim etti. Top seslerinin işitildiği sınırdaki Türkiye'nin her bir yanından yüzlerce kişi Mehmetçiğe destek olmak için gelmişti. Gelen vatandaşlar konuşmalarıyla Mehmetçiğin her zaman yanında olduğunu, gerektiğinde askere gidebileceklerini ifade ettiler. Şehit babaları, gaziler, yaşlılar, çocuklar, gençler vatani için şehit düşen ve gazi olan Mehmetçiklerin her zaman yanında olduklarını vurguladılar. Erzurum'dan giden gönüllüler Nene Hatun'un torunları olarak gerekirse cepheye mermi taşıyacıklarını belirttiler.

Daha sonra sokaklarında artık sessizliğe hakim olduğu Reyhanlı ilçesine giden gönüllüler halk ile buluşup sohbet ederek onların endişelerine ortak oldu. İlçe jandarma komutanlığına Mehmetçik için Oltulu kadınların kendi elleriyle pişirmiş olduğu bin tane kete ve yüz kilo kadayıf dolması teslim edildi. Ardından Cilvegözü Sınır Kapısına giden dadaşlar Mehmetçik için dua ederek geri dönmek için yola çıktılar.

Reyhanlılar'ın gösterdiği ilgi ve yakınlığa teşekkür eden Kafile Başkanı Ayhan Yazar, "Oltulu kardeşlerimiz başlattığı gönül seferberliği, mutlu sonla noktalandı. Cumartesi öğlede yola çıkmıştık. Pazar sabahı Hassa'da olduk. Kurbanımızı kestik. Dualarımızı yaptık. Hediyelerimizi Reyhanlı İlçe Jandarma Komutanlığına teslim ettik. Bizim gibi, yurdun farklı bölgelerinden gelen insanlar vardı. Ama içlerinde en kalabalık olanı bizlerdik. Görevimizi hakkıyla yerine getirmiş olmanın huzuru içinde geri döndük" dedi.

Reyhanlı'da sessiz sokaklar

Sessizliğin hakim olduğu boş sokaklarda insanlar tedirgin yaşıyor. Şehirdeki dükkanların bir kısmı kapalı durumda. Kadınların neredeyse hiç gözükmeyeceği şehirde ara mahallelerde birkaç çocuk oyun oynuyor sadece. Dışarda bulunan erkek sayılarının az olması da gözden kaçmıyor. Yeşil zeytin ağaçları, portakal ağaçları ve limon ağaçları arasında evlerin camları ardındaki perdeden olan biteni anlamaya çalışan bir çok insan var. Civardaki esnaf bu durumun her an top düşebilir korkusuyla bir süre devam edeceğini, bazen işyerlerinin açılmadığını söyledi.

Olumsuz durumlardan az da olsa etkilenen Reyhanlı halkına dışarıdan gelen ziyaretçiler derman oluyor. Ne olursa olsun moralini yüksek tutmaya çalışan halk yabancılar için evlerini açarak misafirperverliğini gösteriyor. Kimi esnaf ise misafirler için dükkanını açarak namaz ve diğer ihtiyaçlarını karşılamalarına imkan tanıyor.

Reyhanlı ilçesinin sınırdaki olması sebebiyle ticaretin işleyişinden olumsuz etkilenmesi kaçınılmaz olsa da halk her zaman askerinin yanında olduğunu belirtiyor. Türkiye'nin farklı illerinden gelen halk ile bütünleşen Reyhanlılılar daha çok moral buluyor. Askerine desteğini eksik etmeyen Reyhanlı halkı bir an önce savaştan bitmesini de bekliyor.

>> Hacer İnci

Oltulu vatandaşlar sınır ziyaretinde yanlarında getirdikleri kete ve kadayıf dolmalarını yetkililere teslim etti (altta). Arkadaşımız Hacer İnci (yanda) Dadaşların ziyaretini takip etti.

Halkın sorunlarına 'açık kapı'

■ İçişleri Bakanlığı'nın kararıyla kurulan "Açık Kapı" birimi Erzurum Valiliğinde hizmete açıldı. Açık Kapı görevlileri vatandaşların hizmetlere daha kolay erişimi için çalışıyor.

İçişleri Bakanlığı kamu hizmetlerine kolay erişimin sağlanması, vatandaşın kamu hizmetlerinden memnuniyetinin artırılması amacıyla 81 İl valiliğinde 'Açık Kapı' projesini hayata geçirdi. Bu kapsamda Erzurum Valiliği'ndeki 'Açık Kapı' birimi de faaliyete başladı.

Valiliğe giden vatandaşlar ilk olarak Açık Kapı masasına uğrayıp sorunlarını çözmek için görüş alışverişinde bulunacak. Çeşitli sıkıntıların dile getirildiği başvuru masasına yönelik ilk talep ve şikâyetler, taşeron elemanların kadroya geçişi ile ilgili yaşanan sıkıntılar, toplu taşımaya araçları ile ilgili şikâyetler, iş yerinden haksız şekilde çıkarıldığına ve tazminat alamadığına ilişkin şikâyetler oldu.

"Milletin kapısı" anlayışı ile yola çıkan projenin amacı vatandaş odaklı bir yönetim anlayışını ortaya çıkarmak, vatandaşın kurum kurum dolaşmasının önüne geçilmesini sağlamak, başvuru ve talepleri tek bir elden koordine edip vatandaşın karşılaştığı bürokratik engelleri ortadan kaldırmak.

Açık Kapı birimine vatandaşlar bizzat Valilikte başvuruda bulunabilecekleri gibi internet üzerinden

www.acikkapi.gov.tr adresine girerek de başvuru yapabilecekler. Vatandaşın açık kapı biriminden ya da www.acikkapi.gov.tr adresine girerek yapmış olduğu başvuru, talep, şikâyet Açık Kapı bankosunda görevli birim sorumluları tarafından ilgili kuruma sistem üzerinden yönlendirilecek ve başvuru ortalama bir haftada sonuçlanacak.

Erzurum Valiliği Açık Kapı proje sorumlusu Özcan Akıncı, projenin hedefleri hakkında şöyle konuştu:

"Daha sonraki dönemlerde Açık Kapı Çağrı Merkezi ile Vali ve Kaymakamlarca açık kapı bürolarında görevli personel arasından saha görevlileri belirlenebilir. Saha görevlilerinin görevleri, yaşlılar, engelliler, hasta ve düşkünler, şehit yakınları, valilik ve kaymakamlık dışında danışma hizmeti vermek."

Akıncı, açık kapı biriminde farklı kurumlardan halkla ilişkiler, sosyal çalışmacı, sosyolog ve psikolog gibi meslek gruplarından seçilen personelin görevlendirildiğini belirterek, görevli personelin 35 yaş sınırına kadar seçilmesine özen gösterdiklerini sözlerine ekledi. >> Yelda Yılmaz

■ Ömrünü arıcılıkla ilgili çalışmalara adanmış Prof. Dr. Muhsin Doğaroğlu bu konuda birçok kitap yazdı. "Arıcının Sesi" adlı derginin editörlüğünü de yapan Muhsin Doğaroğlu, arı ürünlerinin dokuz bin yıldır tedavide kullanıldığını söyledi. Doğaroğlu, "Apiterapi demek ki toplum tarafından bilinen ama adı konulmamış bir tedavi yöntemi" dedi.

Dokuz bin yıllık tedavi yöntemi.

APİTERAPİ

Dindar Karataş

Prof. Dr. Muhsin Doğaroğlu Tekirdağ Ziraat Fakültesinde görevde bulunduğu yıllar boyunca arıcılık üzerine çok sayıda çalışma yapmış olan bir bilim adamı; 2000 yılında emekli olduktan sonra da kurduğu şirketle bu alandaki çalışmalarını sürdürdü. Projelerinin yanı sıra Türkiye'nin bir çok yerinde eğitim faaliyetlerinde de bulundu. Arı ürünlerinin insanın sağlığının korunması ve hastalıkların tedavisi amacıyla kullanılmasının (Apiterapi) öteden beri söz konusu olduğunu belirten Doğaroğlu, "Babaanneniz size, öksürdüğünüz zaman bir ihlamur çayı yapıyorsa bu Fitoterapidir. Ihlamur balını yiyorsanız bu Apiterapidir." şeklinde konuştu.

Mesleğinizde bahseder misiniz?

Ben arıcılığa ilgi duyan bir Zooteknist'im. Yaklaşık 48 yıllık bir meslek geçmişine sahibim. Türkiye'nin de arıcılık mesleğiyle ilgilenen ilk öğretim elemanıyım. Bu nedenle arının sağlığı tedavisi, arı ürünlerinin her türlü üretimi ve arıların beslenmesi, arı ürünlerinin insan sağlığı açısından önemi gibi aklınıza gelebilecek konularla ilgileniyorum.

İnsan sağlığında uygulanan Apiterapi tedavi yöntemleri nelerdir?

Arı ürünleri başta bal olmak üzere, arı sütü, polen, propolis (Arılar tarafından, kovadaki mikropları yok etmek ve kovanın sterilizasyonu için kullanılır), prga (arı ekmeği) ve son zamanlarda ortaya çıkan Apilamil (Erkek arı larvalarından elde edilen ekstrakt) gibi ürünler tedavide kullanılıyor. Bunlar dışındaki tedavi yöntemlerine gelecek olursak arı havası, arı yogası diğer yöntemleridir.

Bu tedavi yöntemleriyle arıları insan vücuduna temas ettirilerek hareketsiz bir şekilde bırakılıyor. Arılar insan vücudu üzerindeki balı yiyerek insanlara psikolojik terapi uyguluyor. Balın sirkesi yapılıyor. Aklınıza gelecek arı türünden herhangi birisinin kalkanı bir diş macununa pro-

polis koyması bir tedavi yöntemidir. Bir aktarın arı ürünüyle bitkisel bir şeyi karıştırması fitoterapiyle ortak olduğu için apifitoterapi adını alıyor.

Apiterapi kavramı ve Apiterapi tedavi yöntemleri ülkemizde ne kadar biliniyor?

Toplum tarafından biliniyor ve benimseniyor. Çünkü sağlık çok önemli bir sorun ve tüm insanlığı ilgilendiren bir konu. İnsanlar bu konuda her ne kadar Apiterapi kelimesini telaffuz etmeseler de arı ürünlerini tedavi amaçlı kullanıyor ve bu tedavi yöntemini benimsiyor.

Bizde de bunun uygulandığını son zamanlarda Çayönü ve Çatalhöyük kazılarında bulunan bazı kalıntılar sayesinde öğrendik. Kazılarda bulunan kalıntılar bize özellikle bal mumunun dokuz bin yıl önce tedavi yönteminde kullanıldığını gösteriyor.

Apiterapi demek ki toplum tarafından bilinen ama adı konulmamış bir tedavi yöntemi. Bu konuyla ilgili çalışmalar yapıldıkça ne kadar ciddi ve önemli bir tedavi metodu olduğu da benimsenmiş.

Teknoloji çağındayız ve gelişen teknoloji sağlık sektöründe de çığır açmış durumda. Modern tıp dünyasında ve gelişen sağlık sektöründe Apiterapi nasıl değer kazanabilir?

Bazı ülkelerde hala arı ürünleri reçete ile verilmektedir. Bazıları SGK tarafından ödeniyor. Biz bu konuda şunu söyleyebiliriz: Apiterapi tıbbi bilim dünyasını destekleyen ve tedaviyi hızlandıran bir tedavi yöntemidir. Bu nedenle modern tıp dünyasının çare bulamadığı bazı hastalıklara Apiterapi ile çözüm getirebiliriz. Bu yüzden Apiterapi değer kazanıyor.

Apiterapi ile ilgili Uzakdoğu ülkeleri başta olmak üzere bir çok Avrupa ülkesinde çalışmalar yapılıyor. Bu çalışmalara devlet destek veriyor mu? Çalışmaları teşvik edecek uygulamalar yapıyor mu?

27 Ekim 2014 tarihli Sağlık Bakanlığı yönetmeliğinde Apiterapi bir tamamlayıcı tıp yöntemi olarak kabul edildi. Bu izin verilmiş olması devlet tarafından verilecek en büyük destek. Biz de dört gözle bu tasarımı bekliyorduk. Çünkü bu yasal düzenleme konunun önünü açıyor. Şimdi Sağlık Bakanlığınca da bu konuya destek verilmesiyle uygulama yapabilecek yeni nesil doktorlar yetiştiriliyor.

Prof. Dr. Muhsin Doğaroğlu

Biz daha işin başındayız. Diğer ülkelerin bu konuya ne kadar önem verdiklerini anlatabilmek için yurtdışından uzmanlar getiriyoruz. Mesela çok ileri ülkelere örnek vermek gerekirse Küba en başta. Her türlü hastalıkta uygulayabildikleri bir arı ürünü var. İşte yavaş yavaş ordaki bilim ve teknolojiyi de öğrenip almaya çalışıyoruz. Kore'de, Çin'de uygulanan binlerce yıllık geleneksel yöntemler var.

Çevre kirliliği ve buna bağlı olarak bozulan bir ekolojik sistem var. Modern tarım yöntemlerinden olan ilaçlama vb. yöntemler arıları ve arılardan elde edilen ürünleri etkiliyor mu?

Arı endüstriyel alanda ne kadar çok bulundurulursa ya da endüstriyel alan ne kadar arı üzerinde etkili olursa o derecede ölümle karşılaşılıyor. Örneğin Güney Doğu Rusya'da hiçbir hastalıktan etkilenmeyen arı türleri var. Bunun yanı sıra Güney Amerika'nın yoksul kesiminin bulunduğu yerlerde, Afrika'nın yoksul kesiminin bulunduğu yerlerde arılar ölmüyor. Bir de bunun tam tersinin olduğu ülkeler var. Amerika'da arı ölümleri yüzde 65'in üzerinde. Demek ki bazı sentetik suni şeyler arının yaşama gücünü de düşürdüğü gibi arının yaşam alanını olumsuz etkiliyor. Tarımda mono kültür tarım ilaçları kullanıyoruz ve uyguluyoruz. Bu uygulamalar da arılara zarar veriyor. Bu yüzden, arı ürünleri de bundan etkileniyor.

Son olarak belirtmek istedikleriniz nelerdir?

Erzurum doğasıyla, özellikle arıya ve arıcıya çok mükemmel imkanlar sunan, biyoçeşitlilik sağlayan ve doğal meraları bulunan bir şehir. Bu yüzden çok sayıda arı türü buraya bal alamaya geliyor. Bu yapıyı korumak lazım. Erzurum'da yaşayan vatandaşların arıcılığa önem vermeleri gerektiğini düşünüyorum. Genç nesil arıcılara ihtiyacımız var. Yeni kuşak gençler şehirlere göç edip burada üç beş kuruşa çalışacaklarına Erzurum'da meralarında arıcılık yapsınlar. Bu sayede hem kendilerine hem ülkelerine hem de bölgelerine katkı sağlasınlar. Zaten devlet de bu konuda kredi veriyor. Biz de her zaman gençlerimize bilimsel destek vermeye hazırız.

'Komşu Köyün Delisi' Erzurum'da kapalı gişe

Prof. Dr. Üstün Dökmen'in yazdığı ilk oyun olma özelliğini taşıyan "Komşu Köyün Delisi" Emrah Çılgı'nın yönetmenliği ile Erzurum'da tiyatro severlerle buluştu. İbrahim Erkal Dadaş Kültür Sanat Merkezi ikinci tiyatro oyununu sergilendi. Seyirciler tarafından büyük ilgi gören oyun farklı illerde de sahnelenecek.

Komşu Köyün Delisi 26-27 Şubat'ta 500 kişilik salonda iki günde de kapalı gişe oynadı. 20 kişilik oyuncu kadrosuyla aylarca hazırlanan ekip emeklerinin karşılığını almış olmaktan memnun. Oyuncu Abdülhamit Duman, "Dünyanın en güzel hissi o sahnede seyirciyle buluşmak; özellikle de mükemmel tepkiler alıyorsak" dedi. Seyirciler tarafından ayakta alkışlanan oyun yediden yetmişe herkes için anlamlı mesajlar verdi.

Köye deli lazım!

Yıllardır muhtar olan Halis Ağa'nın tekrar seçilebilmek için köyüne deli getirme vaadi etrafında döner. Rakiplerini saf dışı bırakabilmek için "Her köyün delisi var, bizim de olsun" diyen Halis Ağa, ga-

zeteye, "Bir deli aranıyor" diye ilan verir. Genç bir psikoloji öğrencisi olan Tolga da bitirme tezine yardımcı olması için ilana cevap verir ve köyde Deli Hamdi olarak

görev yapmaya başlar.

Üstün Dökmen'in Ege ağızıyla yazdığı ve Ege yöresinin genel özelliklerini taşıyan komedi oyunu birçok ilde farklı

oyuncularla gösterime girdi.

Oyuncular, kostümlerden dekoruna kadar her şeyi ile kendileri ilgilendi, kendilerini oyuna vererek son güne kadar oyunun başarılı olması için uğraştılar. Dekordan ve çizimlerden sorumlu olan İskender Yeşilçayır, "Dekor tasarımı bana ait ama her birimizin emeği var. Çok çalıştık; biz çalıştık, biz boyadık. Zor yetiştirdik ama en eğlendiğimiz gün son iki gün oldu." sözleriyle çabalarını anlattı.

Başka illerden davet var

Genel yayın yönetmeni Emrah Çılgı başladığı günden bu zamana oyunlarında ahlak anlayışını benimsediklerini ifade etti. Çılgı, "Oyunlarımızda en iyisi, en kötüsü diye kategorileştirmedik; çıkardığımız her oyun için aynı özveriye gösterdik. Bizim bir çizgimiz var ve bu oyun bizi kendine çekti." dedi. Erzurum'un ilçeleri ve Bayburt ve Diyarbakır dahil birçok ilden oyun için davet aldıklarını belirten Çılgı, Komşu Köyün Delisi ile Denizli'deki 32. Amatör Gruplar Tiyatro Festivaline başvuru yaptıklarını ifade etti.

>> Melike Ok

Tarımı destekleyelim

■ Prof. Dr. Mustafa Y. Canbolat, son yıllarda Erzurum'da tarım alanlarını tehdit eden ve bu alanlarda önemli miktarda toprak kayıplarına neden olan yapılaşmanın arttığını söyledi. Canbolat, "Tarımsal üretim ve arz güvencesini destekleyen politikalarla, bitkisel ve hayvansal üretim artırılabilir." dedi.

Melike Ok & M. Habil Balyer

Erzurum, bir tarım şehri olarak tanınmıyor. Tarımın yaygın olmasının sebebi toprağın verimli olması ve toprağa verilen önemin fazla olması. Şehrin büyümesi ve cazibe merkezlerinin artması ile tarımsal amaçlı kullanılan verimli topraklar azalıyor. Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Yıldırım Canbolat, son yıllarda tarım alanlarını tehdit eden toprak kayıplarının yaşandığını söyledi. Canbolat, "Yapılaşma, çevresinde cazibe alanlarının gelişmesini sağlamaktadır. Bu durum tarımsal amaçlı kullanılan verimli alanların kaybına neden olmaktadır." dedi.

Erzurum'daki toprak yapısı ve grupları nasıldır?

Erzurum'da toprak bünyesi kabadan inceye değişen bir değişim ortaya koyar. Eğimli alanlarda ve bu alanların sınırında kaba bünyeli olan topraklar, düz ve taban arazilerde genellikle ince bünyelidirler. Allüviyal, kolluviyal, kestane rengi topraklar, kahverengi topraklar, kahverengi orman toprakları ve bazaltik topraklar yoğun olarak bulunan büyük toprak gruplarıdır. Alüvyal topraklar Erzurum ilimizin Aras nehri, Karasu nehri, az miktarda da Çoruh ve kollarının yatakları boyunca lokal alanlarda bulunduğu gibi Erzurum Merkez ve Pasinler ilçesinde bulunan geniş, düz ova arazileri yine alüvyal topraklar oluşturmaktadır. İl genelinde toplam alanları 60 bin 79 hektardır. Buldukları iklime uyabilen her türlü kültür bitkisinin yetiştirilmesine elverişli ve üretken topraklardır. Kollüviyal topraklar Erzurum ilinin merkez ve diğer ilçelerinde bulunmaktadır. Dağlık kesimlerin eğiminin kırıldığı tüm sahalarda büyük araziler halinde veya lokal sahalarda şeklinde rastlamak mümkündür.

Erzurum'da yapılaşma tarım alanlarını etkiliyor mu?

Erzurum yerleşim dokusunun tarihi gelişimine bakıldığında kent; hâkim noktada, sel ve taşkınlarla korunaklı, depreme dayanıklı, verimli tarım toprakları dışında kurulmuş ve yapılaşma bu alanlarda gelişmişti. Son yıllarda tarım alanlarını tehdit eden ve bu alanlardan önemli miktarda toprak kayıplarına neden olan yapılaşma artı. Yapılaşma, çevresinde cazibe alanlarının gelişmesini sağlamakta; bu durum tarımsal amaçlı kullanılan verimli alanların kaybına neden olmaktadır.

Erzurum'un coğrafi koşullarında toprağın önemi nedir?

Erzurum, iklimi, topografik yapısı ve ormanları ile birlikte ekolojik olarak yer yer

Alpin Bölge özelliklerine sahip. İl topografyasında yer alan düzlükler ve yükseltiler arasındaki farklar, sahip olduğu iklim koşulları içerisinde yaşanan sıcaklık farklılığının bir sonucu olarak zengin bir biyoçeşitliliği de kapsar. Yörede oluşmuş toprakların bitkisel üretim güçleri de yüksek. Erzurum ilinde I. Sınıf arazilerin yayılma alanı il yüz ölçümünün yüzde 2,3'ünü oluşturmaktadır. I. Sınıf arazilerin tamamı derin ve orta derindir, eğimleri yüzde 2'den daha düşüktür. Görüleceği gibi arazi kullanma kabiliyet sınıflamasına göre, I. sınıf tarım alanlarının toplam arazi içerisindeki payı oldukça düşüktür. Tarım toprakları potansiyellerine göre dikkate alındığında, il genelinde mutlak tarım arazileri il yüzölçümünün yüzde 9,4'ünü oluşturmaktadır.

İkinci derecede önemli tarım arazileri olarak, ülke ekonomisinde önemli yeri olan tahıl ve bazı endüstri bitkileri yetiştirilen ve yetiştirilmesine uygun araziler Erzurum ilinde 162 bin 975 hektar olup il yüzölçümünün yüzde 6,5'ini oluşturmaktadır. Üçüncü derecede önemli tarım arazilerinden bağ-bahçe ve özel ürün arazileri 2 bin 47 hektar alana sahip olup, il yüzölçümünün yüzde 0,08'ini oluşturmaktadır. İşlemeli tarıma uygun olmayan veya sınırlı olarak uygun olan arazilerle orman rejimindeki diğer arazilerin ise Erzurum ilindeki toplam alanı 2 milyon 104 bin 157 hektar olup, il yüzölçümünün yüzde 83,9'unu kapsar.

Erzurum ovalarının tarım arazilerinin durumu nedir? Ovalarda neler yetiştiriliyor?

İlimizin arazileri genellikle engebelidir, engebeyi oluşturan yüksek dağ silsileleri arasında yer yer geniş vadi tabanları ve düz ova arazileri göze çarpmakta. Bunlardan Erzurum ovası bu ovanın batıya doğru uzantısı olan Daphan ovası, Pasinler ovası, Hınıs ve Tekman'da geniş akarsu vadileri boyunca taban araziler ve yükseklerde yer alan düzlükler geniş yer tutmaktadır. Tarımsal üretim potansiyeli yüksek ancak amaç dışı kullanım, yanlış yönetim uygulamaları, erozyon, kirlenme, gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ile birlikte bozulmaya uğrayan ovalar 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 14. Maddesine göre 2016 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla 49 ildeki 141 ovaımız büyük ova koruma alanı olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda ilimizde Erzurum ve Pasinler ovaları büyük ova olarak koruma altına alınmıştır. İlimizin önemli tarım alanlarını oluşturan bu ovalarda yem bitkileri, tahıl, endüstri bitkilerinden patates ve şeker pancarı yetiştirilmekte; ayrıca sebze üretimi yapılmaktadır.

Tarımı geliştirmek adına nasıl bir yol izlenmelidir?

Tarım, kaliteli ve güvenli gıda üretimini,

üretimin sürdürülebilirliğini, kırsal kalkınmayı temel alan stratejik ve rekabete dayalı bir sektördür. Sürdürülebilir tarımsal üretim ile gıda güvencesini sağlamak, çiftçilerin refah düzeyini artırmak, küresel rekabette daha fazla söz sahibi olmak, gelecek kuşaklar için daha yaşanabilir bir ülke bırakmak için uygulanacak stratejiler, amaç ve hedeflerin yer aldığı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2018-2022 Stratejik Planında "Milli Tarım, Güçlü Yarın" temel strateji olarak belirlenmiştir. Bu stratejik planda tarımımızın gelişmesi adına "Havza Bazlı Destekleme Modeli" ve "Hayvancılıkta Yerli Üretimi Destekleme Modeli" olarak iki ana modele yer verilmiştir. Bu kapsamda geliştirilecek tarımsal üretim ve arz güvencesini destekleyen politikalarla, bitkisel ve hayvansal üretim, gayrisafi yurtiçi hasılayı oluşturan faaliyetler içerisinde tarım sektörünün toplam katma değerini de artırılabilirliğine inanıyorum.

Toprak verimliliği yıllara göre değişim gösterdi mi?

Toprağın verimliliği, iklim koşullarına ve toprak özelliklerine göre değişim gösterir. Uzun yıllar ortalamasında seyreden yağış ve sıcaklık koşullarında toprağın fiziksel durumunun iyileştirilmesi ve toprağın ihtiyacı olan besin elementlerinin toprağa ilavesi ile bitkisel üretimde planlanan ve istenilen sonuçlar alınır. Toprak işleme, sulama ve gübreleme gibi toprak yönetim uygulamalarının gerektiğinde ve zamanında planlı olarak yapılması toprağın bitkisel üretim potansiyeline olumlu katkılarda bulunacaktır. Bu uygulamalar içerisinde çiftlik gübresi gibi organik gübrelerin toprağa uygulanması, toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin iyileşmesi için önemlidir. Bitkisel üretimde münavebe (rotasyon) sistemi de toprak yorgun-önleyerek, toprağın liliğine katkıda bulunur.

Prof. Dr. Mustafa Yıldırım Canbolat

"Erzurum'da, işlenebilir tarım arazisi yüzde 18,2. Ekilen alanlarda yüzde 63,9 bir paya sahip olan tahıllardan sonra en büyük payı yüzde 32,9 ile yem bitkileri alıyor. Çayır mera alanları yüzde 64,1 oranında. Üretilen yem bitkileri içerisinde yonca ilk sırayı alırken bunu korunga, fiğ ve üçgül izliyor. Büyükbaş hayvan beslenmesinde önemli bir yere sahip olan mısırın ekim alanı son yıllarda önemli artış gösterdi. Seracılığın geliştiği Uzundere, Tortum ve İspir gibi ilçelerde, meyve olarak, elma, armut, erik, vişne, kiraz, ceviz yetiştiriliyor."

Yarınları aydınlatmak için seferber oldular

Yarınları Aydınlat Kulübü üyeleri Erzurum'un Aşkale ilçesine bağlı Çayköyü Karafatma İlkokulu'nun kütüphanesini yeniden yapılandırdı. Aşkale İlçe Milli Eğitim Müdürü Serhat Erdem de çalışmalarında yer alarak okula ve kulüp üyelerine destek oldu.

Karafatma İlkokulunun kütüphanesini yenileyen ve kütüphane için kitap toplayan kulübün Erzurum başkanı Dilan Yavuz, "Köylerdeki yetersizliği hepimiz biliyor fakat bunu düzeltmek için her hangi bir girişimde bulunmuyoruz. Biz kulüp olarak bu sorunu çözmeyi amaçlıyoruz." dedi. Yavuz bu konuda Erzurum ve diğer illerin de içinde olduğu pek çok projelerinin bulunduğunu fakat bunun için yeterli maddi destek bulamadıklarını söyledi.

Maddi destek lazım

Yavuz, "İşimiz sadece çocuklara kitap sağlamak değil, onlarla bir aile olmak istiyoruz. Projelerimizi gerçekleştirdiğimiz okullarımızda bizimle çalışmıyor; sürekli iletişim içerisinde kalıyoruz." dedi. Her zaman bu yolda mücadele ettiklerini ve maddi manevi olarak her şeyleri ile çocuklar için çalışmaya devam edeceklerini belirten Yavuz, insanların sadece kendilerini takdir ettiklerini fakat sadece takdire değil maddi desteğe de ihtiyaçlarının bulunduğunu söyledi.

Daha önce bayramlarda yetim çocukları giydirdiklerini ve yetimhaneleri sürekli ziyaret ederek onlara yardımlar götürdüklerini bildiren Yavuz "Bizler onların durumunda olabilirdik. Değiliz ama onların bu durumunu görüp onlara yardım ediyoruz. Toplumumuz bu konuda daha çok iş düşünüyor. Unutmayın ki onlar bize ve bu vatana emanet onlara sahip çıkmalıyız." dedi.

Aşkale İlçe Milli Eğitim Müdürü Serhat Erdem yapılan çalışmaların ufak adımlar olarak görüldüğünü fakat bu adımların ileride büyük sesler getireceğini söyledi. Erdem "Şimdiki gençleri hepimiz görüyoruz; kafelerde ve sokaklarda takılıyorlar. Biz eskinin özlemini çekerken böyle gençleri görmek bizi mutlu ediyor. Onlar topluma örnek oluyorlar." dedi. Erdem böyle projeler sayesinde okullardaki yetersizliğin de yavaş yavaş yok olduğunu söyledi.

Kütüphaneler yetersiz

Erzurum il genelinde toplam bin 225 okul bulunuyor. Bu okulların 326'sı köy ve kasabalarda. Erzurum Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan bu veriler göz önünde bulundurulduğunda toplam 117 okulun kütüphanesinin olmadığını ve 547 okulun da kütüphanesinin yetersiz olduğu belirtiliyor.

>> H. İbrahim Güneş

Hocalar sanayicilerle buluştu

Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü'nün 'yeni nesil üniversite' vizyonu çerçevesinde sivil toplum kuruluşları ve sanayicilerle buluşmaya devam ediyor. 4. Üniversite-Sanayi İş Birliği Buluşmasında 100 akademisyen ve 100 sanayici ile bir araya gelerek görüş alışverişinde bulundu. Atatürk Üniversitesindeki buluşmada akademisyenlerle sanayiciler birebir görüşmeler yaptı. Buluşmaya Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA) da destek verdi.

Etkinliğe Atatürk Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ömer Çolaklı'nın yanı sıra Bilim, Sanayi ve Teknoloji Erzurum İl Müdürü Hacı İbrahim Buğdaycı, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Erzurum İl Müdürü Umut Tan, KUDAKA Genel Sekreteri Prof. Dr. Osman Demirdöğen, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) Erzurum İl Koordinatörü Dr. Atilla Özlü, Erzurum Ticaret ve Sanayi Odası (ETSO) Meclis Başkanı Saim Özkalın, Erzurum Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (ESOB) Başkanı Rasim Fırat, meslek odaları, kooperatif başkanları, sektör lider ve temsilcileri ile çok sayıda akademisyen katıldı.

Bilgi değere dönüşmeli

Atatürk Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ömer Çomaklı, yaptığı konuşmada, üniversite-sanayi iş birliğinin temel amacının, üniversitedeki bilimsel potansiyelin, sanayiye aktararak ekonomik değere dönüştürülmesi olduğunu belirtti. Çomaklı, "Bölgedeki firmaları inovasyon çalışmalarına yönlendirerek, üniversitedeki akademisyen ile sanayici arasında karşılıklı güvene dayalı, sürdürülebilir iş birliğini sağlamak amacıyla düzenlediğimiz üniversite-sanayi buluşmasının dördüncüsünde bir araya geldik." dedi.

Çomaklı şöyle devam etti: "Değişen ve hızlı bir şekilde gelişen dünya düzeninde, birimler arasındaki iletişimi kuvvetli bir şekilde sağlamak başarının temel unsuru hâline geldi. Artık günümüzde firmalar, kurum ve kuruluşlar tek başlarına değil ortaklaşa iş birlikleri yaparak başarıya ulaşıyor. Bizim de bunu başarmamız lazım. Üniversite olarak bunun için yoğun gayret sarf ediyoruz. Paydaşlarımızla yaptığımız ortaklaşa projelerin yanı sıra kurum içi çalışmalarımızla da çağa ayak uyduruyoruz. 2017 yılı itibarıyla 41 patent başvurusunda bulunduk. Bu, üniversite tarihimizin en yüksek rakamı. 2018'de ise 50'nin üzerine çıkmak gibi bir hedefimiz var. Bildiğiniz gibi patent, bilginin değere dönüşmesidir. Eğer bir üniversitede bilgi değere dönüşmüyorsa orada bir yanlışlık var demektir."

Üniversitelerin sadece eğitim veren kurumlar

Atatürk Üniversitesi'nin 'yeni nesil üniversite' vizyonuna yönelik çabaları sürüyor. Son olarak sanayicilerle akademisyenleri bir araya getiren Rektör Çomaklı, bilginin değere dönüştürülmesi gerektiğini bir kez daha hatırlattı. Toplantıda karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu.

olarak nitelendirildiğini hatırlatan Çomaklı, "Yeni Nesil Üniversite Tasarım ve Dönüşüm Projesi" ile çok yönlü bir üniversite olma hedefine ulaşmak üzere olduklarını ifade etti.

3T sorunu çözülmek üzere

KUDAKA Genel Sekreteri Prof. Dr. Osman Demirdöğen de Atatürk Üniversitesinin başlattığı Üniversite-Toplum buluşmalarına katkıda bulunmanın kendileri için gurur verici olduğunu söyledi. Demirdöğen, "Ben 1995 yılında üniversite-sanayi iş birliği ile ilgili çalışmalara başladığımda üç temel sorun tespit edip buna da 3T problemi demiştim. Bunlardan biri 'Tarım', ikincisi 'Tolerans', üçüncüsü ise 'Tevazu'ydu. O günden bugüne bu problemler çözüldü diyemeyiz. Ancak Atatürk Üniversitesinin bu adımları ile belirli bir tanıma düzeyini geçtik. Bundan sonra yapacağımız şey birbirimizden nasıl faydalanabileceğimizi araştırmaktır. Bir tarafta bilgi, diğer tarafta sermaye var. Bilgi ve sermaye bir araya geldiğinde yatırıma dönüşüyor. Bu konuda ajans olarak her türlü desteğe hazırız. Bu hatırlatmadan sonra 4. Üniversite-Sanayi İş Birliği Buluşmasının verimli geçmesini diliyorum katkıda bulunanlara teşekkür ediyorum." şeklinde konuştu.

Kalkınmada girişimcilik vazgeçilmez Atatürk Üniversitesi ile KOSGEB arasındaki mesleki iş birlikleri sonucunda birçok üniversite mezununun kendi iş yerinin sahibi olduğunu ifade eden Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Erzurum İl Müdürü Umut Tan, ülke ekonomilerinin kalkınmasında girişimciliğin vazgeçilmez bir unsur olduğunu dile getirerek, öğrencilerin mezun olduktan sonra yeni işletme kurmak istedikleri zaman KOSGEB yeni girişimci desteğine başvurma hakkı kazanacaklarını söyledi. Bu buluşmaların istihdam açısından da oldukça önemli

Prof. Dr. Osman Demirdöğen

Umut Tan

olduğunu ifade eden Tan, üniversite mezunlarının eğitim hayatlarının 8. dönemini alanları ile ilgili sektörlerde geçirmeleri, mezun olduktan sonra iş bulma kaygısını ortadan kaldıracaktır. Üniversitelerin sanayi sektörlerinden, sanayi sektörünün de üniversitelerden haberdar olması ülkemiz için hayati önem taşıyor. Bu kapsamda 4'üncüsünde yer aldığımız Üniversite-Sanayi İş Birliği Buluşmasının her kesime fayda getirmesini temenni

Çomaklı ve öğretim üyeleri sanayicilerle birebir görüş alışverişinde bulundu.

ediyorum." dedi.

Konuşmaların ardından akademisyenler sanayi kuruluşlarının temsilcileri başbaşa görüşmeler yaptı ve üniversite-sanayi işbirliği için değerlendirmelerde bulundu.

>> İFHA

ÜNİDAP, üniversitelerin '3. Rol'ünü tartıştı

Doğu Anadolu Projesi Bölgesi Üniversiteler Birliği (ÜNİDAP) Çalıştayı Atatürk Üniversitesinin ev sahipliğinde Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç başkanlığında gerçekleşti. Toplantıya, Saraç ve Çomaklı'nın yanı sıra Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı Adnan Demir, Kalkınma Bakanlığı Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürü Ömer Bilen ve bölge üniversitelerinin rektörleri katıldı.

Toplumun önünü açacak çalışmalar yapma ve etkin bir iş birliği mekanizması oluşturmak amacıyla düzenlenen çalıştayda; tarım ve hayvancılık, sanayi, beşeri-sosyal sermaye ve sosyal altyapı, kurumsal kapasite, altyapı ve çevre konularına değinilerek bu konularla ilgili üniversitelerle yapılan iş birliğinin önemine vurgu yapıldı.

Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı Adnan Demir ile Kalkınma Bakanlığı Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürü Ömer Bilen'in gündeme ilişkin konuşmalarının ardından kürsüye çıkan Atatürk Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ömer Çomaklı, ülkelerin gerek sosyokültürel gerekse ekonomik geli-

şimlerini etkileyen çok sayıda değişkenden birinin de eğitim-öğretim kurumları olduğunun altını çizdi. Rektör Çomaklı, "Üniversiteler öncelikle kuruldukları bölgenin gelişmelerine katkı sağlamakta ve bu katkılar süreç içerisinde ülke çapına yayılmaktadır. Bölgesel kalkınmanın önemli temel unsurlarından bir diğeri de kültürdür. Ciddi ve hızlı bir dönüşüm sürecine girmiş bulunan Üniversitemiz, bugüne kadar ağırlıklı olarak sadece kültürel arz edici olma konumunun dışına çıkarak kültürel talep oluşturma üzerine de önemli çalışmaları planlamıştır." dedi.

Çomaklı, '3. Rol' olarak tanımlanan üniversitelerin küresel gelişmeleri takip ederek küresel olma eğilimlerinin en önemli hedefler arasında yer aldığına dikkat çekti.

YÖK Başkanı Prof. Dr. Yekta Saraç, küreselleşmenin, uluslararası politik ekonomi açısından 21. yüzyılın ilk çeyreğini tanımlayan en önemli kavramlardan biri olduğuna değindi. Saraç şöyle konuştu: Üniversitelerin hem küresel gelişmeleri takip ederek küresel olma, hem de bölge ile bağlantı kurarak bölge sorunlarına odaklanarak bölgesel olma eğilimleri ortaya çıkarmaktadır. Üniversitelerin bölgesel ekonomiye ve sosyal yapıya

etkilerinin artırılması "3. Rol" olarak tanımlanmaktadır. Bu kavram gerçekten son on yılın ortaya çıkardığı ciddi bir bakıştır. Burada ana hedef olarak, sunulan bilgi, deneyim ve uzmanlıkların karşılıklı yararlılığa dayalı olarak araştırılması, uygulanması ve paylaşılmasını ifade etmektedir. Yani bölgesel gelişimde üniversitelerin ana aktörler olmaları beklenmektedir."

Saraç, "Yükseköğretim Kurulu olarak bu 16 üniversitemizdeki toplam 6.031 öğretim üyemizle ortak akıl, etkileşim, iş birliği başlıkları çerçevesinde, sürdürülebilir bölgesel kalkınma adına gerçekleştirebileceğimiz projelerimizi, geleceği ön görebilmek başlığında analiz ve sentezleri ortaya koyabilme çalışmalarını daha planlı, daha kapsamlı ve hevesle götürebilme kararlılığını ifade etmek için buradayız." dedi.

Konuşmaların ardından ÜNİDAP Çalıştayı gerçekleştirildi.

Çalıştaydan sonra Saraç, Çomaklı'yla birlikte Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü Proje Destek Ofisini ve Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimini (BAP) ziyaret ederek, incelemelerde bulundu. >> İFHA

Akıntıya karşı kadın futbolu

■ Erkek üstünlüğünün fazlasıyla hissedildiği futbolda kadınlar son yıllarda görünürlüklerini artırdılar. Dünya Kupası ve Avrupa Şampiyonası başta olmak üzere artık pek çok organizasyon gittikçe daha fazla seyirci çekiyor. Yazar Dağhan Irak bu durumu "Futbolun sadece ama sadece erkek tekelinde olduğunu reddeden kadınlar artık duruma uyandı." diye yorumluyor.

İnsan zihninin belki de en problemlili türünü olan toplumsal cinsiyet olgusunun sınıflandırmaları içinde spor da kendisine yer bulur. Okullardan başlayarak hemen her alanda belli branşlar belli cinsiyetlere ait olarak gruplandırılır. Sınıfın erkekleri futbol, kızları voleybol oynar. Futbol kız çocukları için bir "erkeklik alameti" olarak görülür. Bunu yavaş yavaş kırmaya çalışan kadın futbolu günler geçtikçe popülerliğini katlıyor. Geline nokta da birçok yerel lig ve kupa ile uluslararası turnuvalar sayılarını fazlalaştırıyor

Strasbourg Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Yazar Dağhan Irak da bu dalın yakın takipçilerinden birisi. Hatta kendisini şahsen veya sosyal medya aracılığı ile tanıyıp, takip edenler için bu konuda bir otorite konumunda. Dağhan Irak, kadınların futbol oynamasının, aşırı erkeksi bu düzene karşı adeta korsanlık olduğunu söylüyor. Irak, "Tarihte ne rezaletler var şu an okuduğumuzda güldüğümüz, sinirlendiğimiz. İngiltere gibi futbolun mucidi olduğu iddiasıyla dolaşan ülkede bile bir zamanlar kadınlar vücutlarının feminenliğini kaybediyor gerekçesi ile sahalarından uzak tutuldu. Epey bir zaman da buna diretti gücü elinde tutanlar. Bugün bile geldiğimiz noktada hala çok büyük sıkıntılar var. Halen daha kadın futbol yöneticileri görmekte zorlanıyoruz. Karar alıcı noktalara ya sembolik niyetlerle ya da geçici sürelerle geliyorlar. Haliyle şimdi bile bence yapılan her maç bir isyan, düzene karşı itiraz niteliğinde. Daha parlak bir gelecek burayı bekliyor. Umutluyum ben. Erkeklerin oynadığı şu anki futbolda haksız düzenler, insanlık dışı bonservis bedelleri almış başını giderken, izleyiciler bir gün burada gerçek futbolun oynandığını anlayacak" diyor.

Kadınlar duruma uyandı

Geçmişte kadınların içinde bulunduğu kabullenmişlik psikolojisinin 21. yüzyılda artık geçerli olmadığını dile getiren Dağhan Irak "Küçük yaşlardan itibaren kız çocukları bu spora ilgi duyup önünde engel görmeyince de güvenleri artıyor. Şüphesiz değişen dünyada ailelerin teşviki de önemli bir etken. Herkesin her sporu yapabileceği yönünde gelişen bir olimpik bilinç bu bence. Futbolun sadece ama sadece erkek tekelinde olduğunu reddeden kadınlar artık duruma uyandı. 'Biz de en az sizler kadar iyiyiz' türünden bir uyanış bu. Bahsettiğim yasakların, engellemelerin bugüne kadar sürdürülmesi imkansız ötesi bir şeydi. Öyle de oldu. Erkek düzen artık bu tabloyu kabul etti. Artık bazı İskandinav ülkelerinde eşit başarı primleri dağıtılıyor ve en basitinden bu bile yayılmaya başladı" diye yorumluyor meseleyi.

Medya yine sorunlu

Kadın futbolunun gelişimi ve popülerleşmesinde medyanın etkinliği kritik bir öneme sahip olsa da durum ne yazık ki öyle değil. Irak da medyanın sahip olduğu güce bağlantılı olarak bu durumun kasıtlı olduğu görüşünde: "Medya dediğimiz heyula beyni de erkeğe çalışıyor. Bugün bakın kendisini öve öve bitiremeyen medya devlerine. Bu konuya karşı takındıkları tavır iki türlü: Öncelikle tamamen görmezden geliyorlar ki bu en kolay. Yokmuş, oynanmıyormuş gibi yapmak, hiçbir habere yer vermemek reddetmemin bir türü. Diğeri ise cinsiyetçi bir tavırla bağlamdan tamamen koparak haberleştirme. Kadın futbolcular sahada yaptıkları ile değil de verdiği bikinili pozları, vücut hatları, magazinsel halleri ile sunuluyor. Böyle isteniyor çünkü. Kasıtlı yani. 'Kadın futbolcular o kadar çırpınsın ki biz nasıl haber yaparsak öyle olurlar' mantığı. İşte bizlerin de bu acımasız anlayışa karşı durması gerekiyor."

Milli takımlar birbirine yakın, kulüplerde Lyon çok üstün

Şu anki tabloya da değiniyor Dağhan Irak. Bundan 15-20 yıl öncesine göre artık milli takım bazında derin uçurumların olmadığını aktarıyor. Irak genel tabloyu çizirken "Önceden Brezilya, ABD, Japonya, İsveç ve Norveç der gerisine bakmazdık. Bugün bir Fransa realitesi doğdu. İspanya yine öyle. Son

Murat Kaya

Avrupa Şampiyonası mesela. Tarihin en sürpriz sonuçlu organizasyonu oldu. Her ne kadar ev sahibi olsa da şampiyonluğa ulaşan Hollanda derin ilgililerin dışında kimsenin aklına gelmezdi. Hollanda ile final oynayan Danimarka da büyük bir atılım yaptı. Avusturya'yı da söylemezsek olmaz. Kısaca yıllar geçtikçe diğer ülkeler de tecrübelerini artırıyor ve nesil değişimini de dikkate alırsak yeni yeni yüzler geliyor. Bugün yine İsveç'i saygı ile izleriz ama yaşlanıyorlar ve yerlerine yenilerini getirmekte şu an için sıkıntılı bir durumdadır. Ancak bu tablonun tam tersi kulüpler düzeyinde yaşanıyor. Fransız ekipleri ve özellikle Lyon an itibarıyla uçmuş vaziyette. Adeta bir "yok edici" misali. Alman ve İngiliz takımları da makasın açılmasında başrolde. Bu uçurum Şampiyonlar Ligi seviyesinde bile 12-0, 9-0, 7-0 gibi skorların görülmesine sebep oluyor. Burası da dengelemek ama milli takımlar hızında olmayacak sanki" ifadelerini kullanıyor.

Türkiye'deki durumu

Dağhan Irak oyunun Türkiye'deki durumunu ele alırken çok umutsuz olduğunu belirterek başlıyor sözlerine. Irak'a göre Avrupa'nın en iyilerinden olmak bir yana en tepenin bir altına gelmek için bile daha çok yolumuz var. Irak, "Üretim yok denince kadar az. Milli takımda 23 kişilik kadronun 15-18'i yurt dışında oynayan gurbetçiler. Yurt içinde iş belediyelere ve sadece kadın futbolu branşı olan kulüplere kaldı. Federasyon sanki bir zorunluluktan dolayı bu işi yürütüyor. Dar bir ekonomi var. Futbolcuların çoğu başka işler yapmak mecburiyetinde. Ülkemizdeki kadın futbolu serüveninden söz edilirken Dostlukspor ihmal edilmez. İlk kadın futbol takımımız. 1970'ler gibi zor bir devirde öncü olduklar. Aslında o zamanlar yalnız kalmasalardı ve hemen onlarda ligi, milli takımı kursaydık belki daha iyi bir konumda olacaktık. Ne yaptık peki? Dostlukspor'u yalnızlığa terk ettik!" biçiminde dile getiriyor şu anki düzeni.

Turnuvaların tarihine bakış

Kadın futbolunun önemli organizasyonları arasında Olimpiyatlar, FIFA Kadınlar Dünya Kupası, Avrupa Kadınlar Futbol Şampiyonası ve UEFA Kadınlar Şampiyonlar Ligi bulunuyor. Kadın futbolu 1996 Atlanta Yaz Oyunları ile olimpik bir spor oldu. Amerika Birleşik Devletleri 1996, 2004, 2008 ve 2012'deki 4 altın madalya başarısı ile ambargo koymuş vaziyette. 2000'de Norveç ve 2016'da Almanya mutlu sona ulaşarak tarihteki diğer iki şampiyon ülke konumunda bulunuyor.

FIFA Dünya Kupası ise nispeten daha eski bir geçmişe sahip. İlk 1991'de düzenlenen ve yine 4 yılda bir gerçekleştirilen bu organizasyonda da ABD üstünlüğü var. 3 şampiyonluğu bulunan Amerika'yı 2 şampiyonlukla Almanya ve birer zaferle Norveç ve Japonya takip ediyor.

Avrupa Kadınlar Futbol Şampiyonası ise yukarıdaki iki önemli organizasyondan da eski bir geçmişe sahip. 1984'te başlayan turnuva değişik periyotlarda düzenlenmiş olsa da 1997'den beri 4 yılda bir gerçekleştiriliyor. Avrupa'da ise bir Almanya hakimiyetinden söz etmek mümkün. Almanlar, 6'sı üst üste olmak üzere tam 8 defa şampiyonluk ipini göğüsledi. Norveç'in 2, İsveç ve Hollanda'nın da birer Avrupa Şampiyonluğu var.

Kulüpler düzeyinde ise en dikkat çeken organizasyon UEFA Kadınlar Şampiyonlar Ligi. 2001'de UEFA Kadınlar Kupası adı ile düzenlenmeye başlayan turnuva 2009'da UEFA Kadınlar Şampiyonlar Ligi ismini aldı. Almanya ekibi FFC Frankfurt ve Fransa takımı Lyon, 4'er defa mutlu sona ulaşarak en çok şampiyon olan takım unvanını paylaşıyorlar. İsveç'ten Umea ve Almanya'dan Turbine Potsdam ile Wolfsburg 2'ser, İngiliz temsilcisi Arsenal ve Alman takımı Duisburg ise birer şampiyonluğa sahipler.

Spor yapmak ve özelden futbol oynamak tüm insanlığın özgür hakkı. Kadınlar da artık futbol sahalarında varlıklarını kabul ettirdi. Bu günümüzde önünde durulması çok zor bir gerçek.

G. Kore'de x-ray cihazı yoktur!

Güney Kore'nin Ankara Büyükelçiliği Müsteşarı Dong Wood Cho, ülkesi hakkında yaptığı sunumda Güney Kore'nin çok güvenli bir ülke olduğunu anlattı; teknoloji ve eğitime çok önem verdiklerini söyledi.

Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi tarafından düzenlenen 'Geçmişten Günümüze Türkiye-Güney Kore İlişkileri' adlı konferansa Dong Wood Cho konuşmacı olarak katıldı. Açılış konuşmasını gerçekleştiren İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Reşat Karcıoğlu, Türkiye-Güney Kore ilişkilerinin Güney Kore'ye asker göndermekle başladığını belirtti. Karcıoğlu, "1950'li yıllarda gönül bağı kurduğumuz, bizi çok seven bizim de onları çok sevdiğimiz bir ülkedir Güney Kore." dedi.

Kore Büyükelçiliği Müsteşarı Dong Wood Cho, konuşmasında, ülkesinin eğitime çok önem verdiğine ve geleneksel eğitimi devam ettirerek başarıya ulaştığına dikkat çekti. Cho, "Güney Kore'nin ekonomik kalkınmasında iki etken önemli oldu. Bunlardan biri eğitim, diğeri teknoloji, zaman zaman eğitim sistemimiz eleştirilir çok katı ve sert olduğu gerekçesiyle ancak bizim eğitimimiz bu şekilde olduğu için başarılı bir teknoloji ülkesi haline geldik. Bizim eğitim anlayışımız geleneksel bağlara bağlılığı ön planda tutan bir anlayış. Bu yüzden de eğitim sistemlerimizde değişiklik yapamayız. Bizim eğitim sistemimizde çok çalışma olmasaydı bu günlere gelemezdik. Biz bunu geleneksel eğitim anlayışını sürdürmeye borçluyuz." diye konuştu.

Torpil yok, sınav var!

Devlet memurluğu için herkesin eşit şartlarda yarıştığını, alımlarda önceliğin başarıya göre olduğunu ve sistemde kimseye öncelik tanınmadığını belirten Cho, şöyle devam etti: "Benim babam Başbakan olsa dahi sınavı geçemezseniz, memur olamıyorsunuz. O yüzden herkes çalışarak bir yerlere gelir dolayısıyla torpil yoktur. Sadece devlet memurluğu için değil özel şirketler dahi sınavla personel alır. Samsung, LG, Hyundai gibi öncü markalarımız dahi sınavla personel alır. Onların ekstradan istediği önceliklerin arasında yabancı dil gelir. İngilizcesi iyi olmayan vatandaşlarımız İngiltere Amerika gibi ülkelere dil öğrenmek için giderler."

Cho, Güney Kore'nin ekonomik kalkınmada çok önemli işler başardığını, bunu tarım politikasından teknoloji politikasına geçerek yaptığını ve ülkedeki enerji kaynaklarının tamamını ihraç eden bir ülke olduklarını anlattı. Teknoloji sayesinde çok iyi yerlere geldiklerini söyleyen Cho, "Ekonomik kalkınmamızda zenginleşmemiz teknoloji sayesinde oldu. Teknoloji sayesinde hem kaliteli hem de ucuz ürünler üretmek teknolojiye öncülükler sıralamasına girdik. Teknolojiyi üretim ithal etmeye başladığımız günden itibaren güçlü bir ülke haline geldik." ifadelerini kullandı.

Güney Kore'nin güvenli bir ülke olduğunu ve ülkelerinde inanç özgürlüğüne saygı duyulduğunu söyleyen Dong Wood Cho, "Güney Kore çok güvenli bir ülke. Polis ve askerler görev dışında silah taşımazlar. Ülkemizde x-ray cihazları yoktur. Güvenliğe çok önem ver-

diğimizden dolayı terör saldırıları da olmaz. Sadece terör saldırıları değil, mafya, uyuşturucu da yoktur. Ülkemiz aynı zamanda bütün inançlara saygı duyan bir ülke. Bir anne Budist, baba Müslüman, oğlu ateist olabilir. Bunu saygı ve anlayışla karşılarıyoruz." diye konuştu.

>> Halil Sak

Dong Wood Cho

Çıracılık yok oluyor

■ İşsizlik önemli bir sorun olmaya devam ediyor. Buna karşılık bazı mesleklerde yetişmiş eleman sıkıntısı yaşanıyor. Lise ve üniversiteye giden gençler geleneksel sanatlara ve mesleklere ilgi göstermiyor. Çıracılık usulüyle eğitim bitme noktasında.

Şeyma Tahir

Türkiye'de 1990'ların sonlarında ihmal edilen mesleki ve teknik eğitimin ne kadar önemli olduğu son yıllarda yeniden anlaşıldı. Meslek liselerinin tercih edilmemesi sebebiyle kapanma noktasına geldiği süreçte sanayiciler 'meslek lisesi memleket meselesi' sloganıyla kampanyalar başlattı. Üretimin, gelişmenin, ilerlemenin meslek eğitimi ile mümkün olduğu, hayatın devamı için meslek öğrenmenin ve öğrendiği ile topluma faydalı olmanın yeniden anlaşıldığı dönemdeyiz artık. Birtakım temel meslek gruplarının unutulup gitmesinin önüne geçmek de ancak meslek eğitimiyle mümkün.

Mesleki eğitimin en önemli ayağını hala geleneksel çıracılık eğitimi oluşturuyor. Geçmişte bu yolla esnafı ayakta tutan elemanlar yetişiyordu. Herhangi bir eğitimi ve yeteneği olmayan insanlar ustalar tarafından yetiştiriliyor; bir nevi hayata hazırlanıyordu. Yamak-çıracık-kalfa-usta şeklinde kademeleşen sistemde her iş belli bir döngüyle sağlanıyordu. Çağımızın modern tabiriyle ara eleman ihtiyacı özellikle çocuk yaşlardaki gençlerin bir ustanın yanında çalışarak bir meslek edinmesi ve ustasından sonra o mesleği sürdürmesiyle gerçekleşiyordu. Böylelikle insanlar kendilerine bir iş kapısı yaratıyor ve o işte ustalaşmaya başlıyordu.

Okulların oranının artmasıyla birlikte zamanla çıracılık eğitimi arksadı; terzi, berber, sobacılık gibi mesleklerde ustasından işi öğrenme geleneği kayboldu.

Her yeni nesil geleneksel bir sistem içerisinde yetişip bir işte ustalaşıp daha sonra o dalı meslek edinme fikrini ve yöntemini artık cazip bulmuyor. Böylece toplumun bel kemiğini oluşturan mesleklerin devamı ve gelişimi mümkün olmuyor. Bazı meslekler unutulmaya, yok olmaya mahkûm kalıyorlar.

Terziliğe adanmış bir ömür

Tam 54 yılını terziliğe vermiş Mucip Kullebi bitmek üzere olan bir mesleğin azalan temsilcilerinden biri. Bu yolda çırac

olarak başladığı terziye işin ilmini öğrenip kendi dükkânını açmasına kadar uzanan bir geçmişi var. Yıllar geçmesine rağmen kendisini yetiştiren ve bir meslek sahibi olmasını sağlayan ustasını gözleri yaşararak yâd ediyor. Terzilik mesleğini eksilmez, kısaltmaz vefalı bir dost olarak tanımlıyor. Bu vefalı dosttan yeni neslin bihaber olduğunu ve hiç kimsenin artık meslek olarak tenezzül etmediğini üzümlerle belirtiyor. İnsanların artık iyi bir eğitim alma taraftarı olduğunu ve bu yüzden üniversitelere akın ettiğini dile getiriyor. Bu noktada ailelere

Mucip Kullebi

de çocuklarını bir ustanın yanına eleman olarak verme fikrinin cazip gelmediğini söylüyor: "Aileler çocuğum üniversite okusun diyor. Fakat çok ince bir detayı kaçırıyorlar. Çoğu insan okuyor ama mesleki eğitim veren okullarda okuyan kimse yok. Doğal olarak ne modern usullerle eğitim alınıyor ne de geleneksel çıracı usulüyle. Böylelikle bu meslekler unutuluyor ve daha acısı da siz buna engel olamıyorsunuz." Her alanda yetenekli ve kalifiye eleman

Derdim mesleği öğretenek

İbrahim Tavlaşoğlu

Çekiş seslerinin azaldığı ve bir bir kepenklerin kapanmaya başladığı bir diğer emektar meslek ise sobacılık. Sobacılar mesleklerinin son demlerini yaşadığı bu dönemde zar zor geçinmeye çalışıyorlar. Ama hepsinin ortak bir isteği var. O da sanatlarının yok olmaması ve insanların meslek olarak tercih etmeseler bile hobi olarak yapmaları, bu sanata saygı göstermeleri ve bu işe sahip çıkmaları oluyor.

Çocukluğunu, gençliğini kısacası ömrünü sobacılık mesleğine adayan 67 yaşındaki İbrahim Tavlaşoğlu yaşına aldırış etmeden gönül verdiği mesleğini yaşatmak için bu yola baş koymuş. Maddi imkânsızlıklar yüzünden dükkânını kapatan Tavlaşoğlu, gocunmadan bir başka sobacının yanında çalıştığını gururla anlatıyor. Yılların usta sobacısı bildiklerini bir başkasına aktarmak ve bir fayda sağlamak için mesleğine devam ettiğini de söylüyor.

Tavlaşoğlu, sobacılık zanaatının zor bir iş olduğunu, kolay kolay usta yetişmediğini de anlatıyor ve ekliyor: "Buraya eleman olarak gelen insanlar işi öğrenmek için gelmiyorlar. İlk sordukları soru ne kadar ücret alacakları oluyor. Öyle bir zaman gelecek ki ustalara ihtiyaç duyulacak ama yetişmiş eleman olmadığı için hem bu işi yapanlar hem de bu meslek yok olup gidecek. İnşallah çok geç kalınmadan bu acı gerçek anlaşılır ve önüne geçilmek için bir şeyler yapılır."

yetiştiremem oldu. Ölürsem gözüm arkada kalacak. En azından benden sonra bu işi yapan cevval bir adamım var diyebilmeyi çok isterdim."

ihtiyacının olduğuna değinen Kullebi, "Herkes bu ülkede elini taşın altına koyup bir şeyler yapsa bizler her konuda kalkınırız. Bugün işinin ehli terziler sırf insanların ilgisi hazır giyime kaydığı için iş göremez hale gelip, dükkân kapatıyorlar. Bu tablonun sorumluları ise sen, ben, hepimiziz." diye durumu özetliyor.

Ölürsem gözüm arkada kalacak

Terziliğin yıllar geçse dahi unutulmamacak bir meslek olduğunu ifade eden Mucip Kullebi, mesleklerin sonunu getirenlerin de yine insanlar olduğunu söylüyor. Eğitimin önemli olduğunu fakat bu mesleklerin de unutulup gitmemeleri için insanların bu alanlara yönlendirilmeleri gerektiğine değiniyor ve içinde ukde kalan bir isteğini paylaşıyor: "54 senemi verdiğim bu meslekte içimi sızlatan ve tek pişmanlığım bir eleman

Turan Porsuklu

Okullar açılmalı

Berber Turan Porsuklu aynı endişeyi kendi mesleği adına taşıyor. Abisine heveslenip başladığı berberlik mesleğini 40 sene geçmesine rağmen ilk günkü heyecanla yapıyor. Zamanın değişen şartlarıyla beraber herkesin okumaya yönlendiğini ve bir ustanın yanında çalışmanın kimseyi tatmin etmediğini ifade ediyor. Porsuklu, maddi olarak bu tarz küçük işlerin kazanç sağlamadığı gerçeğine de değiniyor ve ekliyor: "İnsanların para kazanamadığı bir işi yapmak istememeleri gayet doğal

bir durum. Fakat herkes böyle düşündüğü takdirde çok değil beş on seneye böyle bir mesleği yapmayı bırakın adını unutacağız. O yüzden biraz daha duyarlı olmak hiç kimsene bir şey kaybettirmez."

Mesleki sıkıntıların önüne geçmek için ise şöyle bir öneri getiriyor: "Devlet çıracılık konusunda teşvikler veriyor, ama ona rağmen 8 yıllık eğitimi tamamladıktan sonra gençlerin çıracılık yapması zorlaşıyor. Bu konuda farklı tedbirler alınmalı. Meslek okullarında bölümler açılmalı."

Çıracılığın gözden düştüğü ve mesleklerin yok olmaya yüz tuttuğu yakınmalarına karşın ayakkabı tamircisi Mehmet Kalaycı, mesleğinin geleceğinden herhangi bir endişe duymuyor. Erzurum'un Yakutiye ilçesinde zanaatkarların bulunduğu Salim Sokak'ta ayakkabı tamirciliği yapan Kalaycı, teknolojik gelişmeler ve değişen alışkanlıklarla birlikte mesleğinin hiçbir zaman unutulmuş mesleklerle girmeyeceğini ifade etti. Mesleğine 8 yaşında başladığını ifade eden Kalaycı, "Bu mesleği yapan arkadaşlarımdan öğrendim. Askerde de mesleğimi yaptım. Askerden sonra 1977

Ayakkabı tamirciliği bitmez

yılında bu işyerimi açtım. 40 yıldan bu yana ayakkabı tamirciliği yapıyorum. Emekli olmama rağmen çalışmaya devam ediyorum. Ayakkabı tamirciliği mesleği giderek artmaya devam ediyor. Ayakkabı delinen atmak yerine, tamirciye götürülecek. Ayakkabı tamirciliği mesleği bitmeyecektir" dedi.

>> Süleyman Pekkara

Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu, özel yaşamından Erzurum'un sorunlarına kadar bir çok konuda İbrahim Uludağ'a açıklamalarda bulundu.

Valinin özel hayatı yoktur

Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu, renkli kişiliği ve halka yakınlığı ile beğenilen bir yönetici. İş ve aile

hayatı hakkında açıklamalar yaparken bütün mesaisini Erzurum halkının huzuru ve güveni için harcadığını söyledi; bir valinin özel hayatının olmadığını belirtti. Azizoğlu, şehirle ilgili projelerinden ve çalışmalarından da bahsetti. Kentsel dönüşüm, hava kirliliği, sanayileşme ve turizm konusunda önemli açıklamalar yaptı.

Bir gününüz nasıl geçiyor? Bir valinin günlük yaşamı nasıldır? Neler yapıyorsunuz?

En zor soru bu. Her gün aynı şekilde geçmiyor. Farklı meşgalelerimiz oluyor. Genelde bir vali sabah mesaiye başladığında vali yardımcılarını toplantı yaparak güne başlar. O gün ilgili kurumlarla yapılacak işler, kurumlarla takip ettiğimiz konular, valilik olarak önem verdiğimiz hususlarla ilgili yapılanları yapılması gereken işlerin son durumuna dair bir değerlendirme yapılıyor. Toplantıdan sonra vali yardımcılarını alınan kararlarla ve talimatlarla onlara bağlı kurumlara ilgili bu işleri takip ederler. Bunun dışında il müdürlüklerine vakit ayrılır. Önemli acil veya günlük bir mevzu varsa, çözülmesi gereken bir konu varsa kurumların işleyişiyle ilgili personeliyle ilgili yatırımlarla ilgili konularda fikir alışverişinde bulunuruz ve alınan kararlar neticesinde işe koyuluruz.

Bunun dışında gün içerisinde bazen törenler olur, toplantılar olur, valinin yapması gereken toplantılar olur; şehrin durumuna göre istek ve özelliklerine göre yapmayı arzuladıkları toplantılar olur. Mesela halk günleri kanunen bir mecburiyeti yok ama 15 günde bir halka günü yapıyor. İlin her yerinden ve hiçbir engel olmadan toplantı salonunda bir araya gelip vatandaşın dertleri sorunları dinlenir. Bu toplantılarda il müdürleri de yer alır ki vatandaşın sorunlarını anında çözebilelim ve süreci hızlandırabilelim. Tabii özel günler, resmi bayramlar gibi günlerde düzenlenmiş olan törenlere katılırız. Bazı günler okul ziyaretleri, mahalle ziyaretleri, ilçe ziyaretleri gerçekleştiriyoruz. Genel olarak faaliyet bu şekildedir.

Yoğun olduğunuz aşikâr. Bu yoğunluk aile yaşamınızı nasıl etkiliyor? Ailenize yeterli zamanı ayırabiliyor musunuz?

Valilik mesleğinin özel hayatı yoktur ve olmaması da gerekir. Aile hayatı ve iş hayatı birbirine karışmış bir durumda. Neticede bizim için öncelikli olan bulunduğumuz yerdeki halkın rahatı, huzuru, emniyeti, kalkınması, gelişmesi ve insanların evlerine daha çok gelir girmesini kendilerini daha rahat mutlu hissetmeleri için neler yapılabileceğini tartışmak, konuşmak ve çözüm üretmektir. Bu konuda ben de eşim de aynı durumdayız. Eşim de kendi alanında zaman zaman köylere gider; ev ziyareti yapar, insanlarla konuşur. Bizim ulaşamadığımız ya da onların ulaşamadığı ailelere ulaşır. Onların sorunlarını, problemlerini bizlere iletir. Çözülebilir sorunlar varsa çözülür. Bu sorunlar genelde sağlık, eğitim, yakacak sorunları oluyor ve bizler de üstümüze düşen görevleri tamamlarız.

Erzurum ile ilgili düşünceleriniz nelerdir? Halkla diyalogunuz nasıl?

Erzurum Doğu Anadolu'nun en büyük şehridir. Erzurum gelişirse, kalkınırsa, zenginleşirse, sanayileşirse çevredeki illeri de olumlu manada etkileyecek bir şehir. Öyle ki tarihin her döneminde bu böyle olmuştur. Bundan sonra da aynı durumda olacağı belli. Demiryollarının yapılması çevre illere ve Karadeniz'e bağlayan bağlantı yolların iyileştirilmesi ve tünellerin yapılması son zamanlarda gerçekten şehri bir cazibe merkezi yaptı. Yatırımcıların da ilgi alanına giren bir şehir oldu. Bu sebeple Erzurum'un iyileşmesiyle alakalı halkla, işadamlarıyla, dışarıdan gelen yatırımcılarla sık sık

İbrahim Uludağ

görüşerek onların yatırım için teşvik edip yatırım yapmalarını sağlayacak imkânları, kaynakları çözüme hususunda gayret içerisindeyiz. Dolayısıyla bu da Erzurum halkı ile olan diyalogumuzu artırıyor. Hemen hemen her akşam dışarıda bir esnafın yanında, bir çalışanın yanında, bir vatandaşın yanında sohbet ederek halkla diyalogumuzu daha yakın tutuyoruz.

Erzurum'un Tekman İlçesi'nde kaymakamlık yaptınız. Ayrıca Erzurum'a komşu olan Artvin'de doğup büyüdüünüz. Bunlar size avantaj sağladı mı?

Tabii; Erzurum'u biliyorum. Artvinli olmam sebebiyle Erzurum'a sık gelip giderdik. Erzurum'un kültürüyle Artvin kültürü birbirinden çok farklı değildir. Bu sebeple burasını kendi memleketim olarak görüyorum. Burada ürettiğimiz her şeyden de kendi memleketimde üretiyormuşçasına seviyorum ve mutlu oluyorum. Dolayısıyla Erzurum'a bir

çivi çakmak dahi olsa benim için çok büyük ve onurlu bir iş. Bir de Erzurum'un buna ihtiyacı var. Erzurum'un acilen kalkınmaya çok ihtiyacı var.

Tekman hakkında neler söylemek istersiniz?

Ben insanımızı çok seviyorum. İnsanımız gerçekten de eli öpülesi insanlardır ve çok değerlidir. Tekman'la ilgili bir anımı anlatmak istiyorum. Her yerde de yeri geldi mi anlatıyorum.

O zaman yeni evlenmiştim. Tekman'da görev yapıyordum. Bir hafta sonu hanımla beraber arabaya bindik, bir köye gitmeye karar verdik. Köye gittiğimizde köyde bir düğün vardı. O düğüne de katıldık. Düğünün olduğunu önceden bilmiyorduk tabii. Düğünden dolayı kalabalık vardı. Konu konuyu açtı; sohbet çok uzun sürdü. Bir baktık ki vakit çok geç olmuş hal böyle olunca Tekman halkı da endişelenmiş kaymakam kayıp diye.

Hedefimiz sanayi şehri olmak

Kentsel dönüşüm çalışmaları ne durumda?

Bu bağlamda belediye ile ortak çalışmalarımız var. Valilik olarak da önümüzdeki günlerde çifte minareler medresesi için ve bahçesini yapacağız. Böylelikle şehrin tarihi dokusunu gün yüzüne çıkarmayı amaçlıyoruz. Valilik olarak aynı zamanda satın aldığımız tarihi binaları onarıyoruz ki şehrin tarihi yapısı ve mimarisi kendini gösterebilir. Bunlara ek olarak Hacı Cuma Mahallesi tarihi Erzurum evleri mimarisine uygun bir mahalle yapılacak; amacımız nüfus kaymasını engellemek. Yeni valilik binasını da orada yapmayı düşünüyoruz. Projenin kararını aldık, yerini ayarladık; her şey hazır ve ihale aşamasında. Böylelikle şehrin merkezini yeniden canlı tutmayı hedefliyoruz.

Erzurum'da kömür kullanımı oldukça yaygın; bu da hava kirliliğine sebep oluyor. Hava kirliliğini ortadan kaldırmak için doğalgaz kullanımına teşvik edici projeleriniz var mı?

Erzurum Türkiye'de kış mevsimini en çok yaşayan illerinden biri. O sebeple hane halkına da yakıt masrafı fazladan bir külfettir. Bunu en aza indirmek, batıda yaşayan insanlarla en azından eşit hale getirebilmek için burada yakıt desteğine ihtiyaç var. Ancak kömürle ısınmak da Erzurum'da hava kirliliğine sebep oluyor. Özellikle kış aylarında yüksek derecede hava kirliliği var. Bunun en büyük sebebi doğalgaza geçmeyen eski binalardır. Eski binaları doğalgaza geçirmek de fazladan masraf ve gidere neden oluyor. Aynı zamanda yakıtta da fazla ücret vermek durumunda kalıyorlar. Kömür kullanımı bu sebeple Erzurum'da fazla; dolayısıyla kentsel dönüşümü hızlandırıp tarihi dokuyu bozmadan moderne binalar inşa etmeyi planlıyoruz ki bu sorunu ortadan kaldırayabilelim.

Erzurum'da işsizlik oranını düşürmek için

neler yapıyorsunuz?

Erzurum bölgesini sanayi merkezi yapmak zorundayız. Erzurum böyle bir potansiyele sahip. Hükümetimizin ilan ettiği cazibe merkezleri projesi kapsamında Erzurum'a çok yoğun talepler oldu. Bu talepleri yerine getirebilirsek ki gerçekten de çok emek harcıyoruz ve çok çalışıyoruz.

Yeni bir organize sanayi bölgesi kurduk kimya sanayisinden ilaç sanayisine, demir çelikten cam sanayisine, mobilyadan silah sanayisine varıncaya kadar çok çeşitlilikte yatırım talepleri var. Bu talepleri realize etmek için çalışmalarımız hızlı bir şekilde devam ediyor. Hedefimiz şehrimizi Gaziantep gibi bir sanayi şehri yapmak. Erzurum'un hemen yanı başında 300 milyonluk bir pazar var. Ürettiği her şeyi satabileceği mevcut bir pazarımız var. İran, Gürcistan, Azerbaycan gibi ülkelere de ürettiğimizi satabilme kapasitesine sahibiz. Erzurum'un sanayileşmesi ile ilgili hem hükümet nezdinde hem de şehir ölçeğinde büyük bir gayret var ve bunu yapmaya mecburuz.

Erzurum'u turizm alanında marka şehir yapmak adına ne gibi çalışmalarınız var?

Turizm sektöründe Erzurum bir marka olma yolunda. Özellikle kış turizmi ülkenin ilk üç sırasında yer alıyor. Türkiye'de yapılan kayak turizmi ile ilgili hem ulusal hem de uluslararası birçok yarışma Erzurum'da yapıldı. Yüksek atlama kitar

lar arası şampiyonası, snowboard dünya şampiyonası buna benzer şampiyonaların hemen hemen hepsi Erzurum'da yapıldı. Hem de altyapı olarak elverişli; buradaki tek eksikimiz oteller. Otellerin sayısı yeterli değil. Artırmamız gerekiyor. Dolayısıyla yatırımcılar da bu bağlamda taleplerini de iletiler. Arsa tahsis çalışmaları bitirildi. Zannediyorum bugünlerde beş yıldızlı iki otel de ihale edilecek. Böylelikle misafirlerimizin daha rahat konaklamasını sağlayacak olacağız.

Seyfettin Azizoğlu

Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu 22 Haziran 1967'de Artvin'de doğdu. Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden 1987'de mezun oldu. Yeşilli, Alacakaya, Gököy, Delice, Banaz, Gevye, Güngören kaymakamlıkları, Bitlis ve Burdur'da Vali Yardımcılığı yaptı. Ağustos 2012 tarihinde Ardahan Valiliği, Mayıs 2014 tarihinde ise Bartın Valiliği görevlerine atandı. Mayıs 2016 tarihinden beri Erzurum Valiliği görevini yürütüyor.

Boşanmalar zorlaşsın, çocuklar yetim kalmamasın

■ Erzurum Erenler Alevi Bektaşî Kültür ve Dayanışma Derneğinin düzenlediği Dünya Kadınlar Günü programında sebepleri ve sonuçlarıyla kadına şiddet konusu konuşuldu. Kadın Kolları Başkanı Yazgül Çıma, 2017 yılında 409 kadının öldürüldüğünü söylerken Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Sekmen boşanmaların zorlaştırılması gerektiğini savundu.

Halil Sak

Erzurum Erenler Alevi Bektaşî Kültür ve Dayanışma Derneği 8 Mart Dünya Kadınlar Gününe özel bir etkinlik gerçekleştirdi. Müceldili Konağı'nda gerçekleştirilen etkinliğe Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Sekmen, siyasi parti temsilcileri ile İran İslam Cumhuriyeti Konsolosluğu heyeti ve vatandaşlar katıldı.

Açılış konuşmasını gerçekleştiren Baba Mansur Ocağı üyesi Hüseyin Gönül tüm kadınların gününü kutladı. Gönül birlik, beraberlik ve kardeşlik mesajları vererek şehitleri andı. Gönül, "Birliğimize ve dirliğimize göz dikenlere izzetimize, şerefimize kurşun sikanlara fırsat verme Allah'ım. Terör ve şebekelerini milletimizin arasına sokmak istediği fitneden, şerden, fesattan, kardeşlik hukukunu çiğnemekten hepimizi milletçe muhafaza eyle. Vatan için, millet için, barış için, huzur için, mukaddes için, hürriyetimiz ve geleceğimiz için can veren bütün şehitlerimizi rahmetinle kucakla gelen acı haberlerle yürekleri dağlananannelere, babalara, eşlere, evlatlara sabrı cebir ihسان eyle." diye dua etti.

Daha sonra konuşan dernek başkanı Ali Oğuz, kadınlara yönelik baskı ve şiddetin bütün toplumlarda görüldüğünü söyledi. "Eğitilmiş de olsa eğitimsiz de olsa ülke gelişmiş de olsa gelişmemiş de olsa kadınlara yönelik baskı şiddet ve haksızlıklar halen devam etmektedir." diyen Oğuz, Afrin operasyonunda şehit olan askerlere rahmet, yaralılara da acil şifalar diledi.

2017 yılında 409 kadın öldürüldü

Derneğin Kadın Kolları Başkanı Yazgül Çıma ise 2017 yılında 409 kadının öldürüldüğünü, 397 çocuğun cinsel istismara uğradığını ve 332 kadının cinsel istismara maruz kaldığını ifade etti. Çıma şöyle devam etti: "Hiç kimsenin bir kadının, bir insanın yaşama hakkını almaya asla ve asla hakkı yoktur. Her gün öldürülen korkunç cinayetlere kurban giden tecavüze uğrayan yolda yürürken hiç tanımadığı tarafından dövülen yüzüne kezzap dökülen kapalı kapılar arasına kilitlenen okutulmayan zorla küçük yaşta evliliğe mecbur bırakılan törelere kurban

giden bırakın hak ve hukuklarını yaşama hakları ellerinden alınan kadınlarımızın günü."

Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Reva Balcı Akpınar da kadınların günümüzdeki sorunlarının başında eğitim ve işgücü sorunlarının geldiğini söyledi. Prof. Dr. Reva Balcı Akpınar, "Dünyanın en yoksul en eğitimsiz insanların yüzde 70'ini kadınlar oluşturuyor. Dünya nüfusunun yarısı kadındır. Dolayısıyla bir ülkenin gelişmişliği refah düzeyi ancak kadının gelişmişliği, cinsiyet ayrımının ortadan kaldırılmasıyla mümkündür." şeklinde konuştu.

Kadınların çalışma hayatında birçok sorunla karşılaştığını belirten Prof. Dr. Akpınar, "Özellikle çalışma hayatı bir yandan kadın üretkenliğini toplumsal saygınlığını özgüvenini artırırken, daha önemlisi ekonomik özgürlüğünü sağlarken geleneksel değerlere dayalı tutumlar, kadın sorunlarını da beraber getirmektedir. Bir başka sorun ise okuryazar olmayan kadınların işgücüne katılmaları. Bu oran yüzde 16 iken yükseköğretim mezunu olan kadınların işgücüne katılımı yüzde 71'dir. Dolayısıyla kadının eğitiminin işgücüne katılmasında önemli olduğunu görüyoruz" dedi.

Boşanmalar aile yapısını parçalıyor

Türkiye'de boşanmaların son dönemlerde arttığını hatırlatan Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Sekmen boşanmaların aile yapısını parçaladığını ve boşanmaların önüne geçmek için yeni düzenlemelerin yürürlüğe konulması gerektiğini söyledi ve sözlerine şunları ekledi: "Boşanan kadınların hiçbir sosyal güvencesi yok bunu derhal meclise bir öneri olarak sunmalıyız. Boşanmaları zorlaştıralım ki boşanmak kolay olmasın evlatlar yetim kalsın. Bir aile boşandığında bir bebek veya bir çocuk ya annesiz veya babasız kalıyor. Bunun ne demek olduğunu biliyor muyuz? Ya anne ve baba sevgisinden mahrum kalıyorlar."

Kadına yönelik pozitif ayrımcılık

Kadına pozitif ayrımcılık yapıldığını ileri süren Başkan Sekmen, "Şu anda bir işyeri bir kadın çalıştırmak istiyorsa kadının sigorta prim ve vergilerini devlet ödüyor. Yeter ki kadın çalışsın doğum öncesi ve sonrası izinler veriliyor. Verilen izinlerle annenin çocuğuna zaman ayırması sağlanırken iş hayatından kopukluğunu da önüyor. Yine doğum yaptıktan sonra bütün emzirme döneminde para desteği veriliyor. Çocuk sahibi olup da işinden olan çalışmayan kadınlarımıza isteğe bağlı sigortalılık projesi var. Bunların tamamı kadınlarımız için yapılan pozitif ayrımcılıklarımızdır." diye konuştu.

Filistin bize emanet

Beytülmakdis Çalışmaları Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Abd Al-Fattah El-Awaisi, Atatürk Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ömer Çomaklı'yı ziyaret etti. Rektörlük makamında gerçekleşen ziyarette Başkan Al-Fattah El-Awaisi'ye İnsan Hak ve Hürriyetleri İnsani Yardım Vakfı (İHH) Erzurum temsilcileri eşlik etti.

Mescid-i Aksa hakkında akademik ihtisas eğitimi veren ilk vakıf olan Beytülmakdis Çalışmaları Vakfının, Türkiye ve Ortadoğu'da önemli projeler yürüttüğünü ifade eden Al-Fattah El-Awaisi, Rektör Çomaklı'ya Kudüs çalışmaları hakkında bilgi verdi.

El-Awaisi, Atatürk Üniversitesinde Kudüs ile ilgili bir araştırma merkezinin kurulmasını ve bu araştırma merkezinde yüksek lisans ile doktora programlarının açılmasını talep etti.

Al-Fattah El-Awaisi'nin ziyaretinden memnuniyet duyduğunu ifade eden Rektör Çomaklı, üniversitenin ilgili birimleri ile fikir alışverişini yapılarak her türlü desteğin verileceğini söyledi.

Atatürk Üniversitesinin, Yükseköğretim Kurumu (YÖK) tarafından Filistin'le ilgilenilmesi için görevlendirildiğini söyleyen Rektör Çomaklı, "Filistin bize Selahaddin Eyyubi'den emanet. Bunun için bir ayağımızı adeta Filistin'de. YÖK Başkanlığımızın verdiği görevi layıkıyla yerine getiriyoruz. Filistin'deki birçok üniversiteyle temas halindeyiz. Karşılıklı işbirliği ve protokollerle bu ilişkilerimizi daha da sağlamlaştırıyoruz. Akademisyen ve öğrenci değişimiyle de hem eğitim, hem de kültürel anlamda bir bağ kuruyor, üniversitemizde eğitim gören Filistinli öğrencilerimizi kendi evlatlarımızdan ayrı tutmuyoruz" ifadelerini kullandı.

Ziyaretin ardından Rektör Çomaklı, konuğu Al-Fattah El-Awaisi'ye hediyeler takdim etti. >> İFHA

Erzurumlu âşıklar

Afrin için çaldı

Atatürk Üniversitesi 15 Temmuz Milli İrade Salonunda gerçekleştirilen ve bu yıl ikincisi organize edilen Geleneksel Milli Şahlanış Gecesi davetlilerin katılımıyla gerçekleşti. Düzenlenen organizasyona Aşıklar ve Şairler Dernek Başkanı Nurullah Özkılıç, Atatürk Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Nihat Yatkın, akademisyenler, öğrenciler, vatandaşlar katıldı. Gecenin sürpriz davetlileri ise polis akademisi öğrencileri oldu. 12 aşığın milli birlik ve beraberliği konu aldıkları eserleri sahnede hüznü anlar yaşatırken konuklar 12 aşığı alkış yağmuruna tuttu.

Gecede sahne alan isimler ise, Cemal Divani, Temel Turabi, Baki Çetin, Yakup Temeli, İsrail Taştan, İhsan Yavuzer, Selehattin Kazanoğlu, Kul Nuri, Fuat Çerkezoğlu, Sıtkı Eminoğlu, Mevlüt Mertoğlu, Rahim Sağlam oldu.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve silah arkadaşlarını anmak için bir

dakikalık saygı duruşunun ardından İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlayan gece aşıkların deyişleri ve atışmalarına sahne oldu.

Gecenin sürpriz konukları olan polis akademisi öğrencileri İstiklal Marşı'nı okurken salonu inletti. Gür sesleriyle davetlileri kendilerine hayran bırakan polis adayları salonda duygu dolu anlar yaşattı.

Açılış konuşmasını yapan Aşıklar ve Şairler Derneği Başkanı Nurullah Özkılıç, gecenin anlam ve önemini büyük olduğunu ifade ederek, Müslüman Türk ordusunun üzerinde oyunlar oynandığını vurguladı.

Nurullah Özkılıç, "Her karış toprağında mübarek şehitlerin kanıyla yoğrulan bu vatan toprakları kupkuru coğrafyayı imanlarıyla destanlaştıran mübarek kanlarıyla vatanlaştıran şehitlerin emanetleridir" dedi.

>> Çiğdem Öz

Medya şiddeti meşrulaştırıyor

Atatürk Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma Merkezi (KSAM)

Aykut Demir & Halil Sak

özel alanda hem de kamusal alanda ikincil konuma düştüğünü

tarafından düzenlenen 'kadına şiddet' konulu panelde konuşan İletişim Fakültesi Dr. Öğretim Üyesi Elif Küçük Durur, medyanın kullandığı metinlerde kadına yönelik şiddeti meşrulaştırdığını söyledi.

Nene Hatun Kültür Merkezi'ndeki panele KSAM Müdürü Prof. Dr. Reva Balcı Akpınar, Atatürk Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Nihat Yatkın, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Sinever Esin Dayı, Prof. Dr. Zülal Özkurt, Doç. Dr. Nuray Karaca, Yrd. Doç. Dr. Elif Küçük Durur, Yrd. Dr. Hatice Kübra Ercoşkun Şenol, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi Sosyoloğu Yunus Emre Akgün, öğrenciler ve vatandaşlar katıldı.

Açılış konuşmasını gerçekleştiren KSAM Müdürü Prof. Dr. Reva Balcı Aktaş, kadına yönelik şiddet olaylarının son günlerde arttığını, kadını aşağılayan ve kadına yönelik şiddeti özendirilen söylemlerin medyada genişçe yer bulmasından kaygı duyduklarını belirtti. Akpınar, "2017 yılında 400 kadın erkekler tarafından öldürüldü. Ülkemizde hayatının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete maruz kalan kadın oranı yüzde 36'dır. Her 10 kadından yaklaşık 4'ü eşi veya birlikte olduğu erkek tarafından fiziksel şiddet maruz kalmaktadır. Evli kadınların yüzde 12'si cinsel şiddete maruz kaldıklarını ifade etmektedir. Gerçek oranların daha yüksek olduğu tahmin ediliyor. Çünkü biz şiddeti de saklayan paylaşımdan sıkılan bir toplumda yaşamaktayız." diye konuştu.

Atatürk Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Nihat Yatkın, artan taciz olaylarına dikkat çekerek, "Gün geçtikçe artan taciz ve kadınlara yapılan aşağılık muameleleri milli, manevi ve insani değerlerimiz gereği kınıyoruz. Sorunların giderilmesine yönelik atılan her türlü kararın arkasında ve destekçisi olacağız" dedi. Rektör Yardımcısı Yatkın, ayrıca üniversitelerde toplumsal cinsiyetle ilgili derslerin müfredata koyulduğunu söyledi.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Sinever Esin Dayı, pozitif ayrımcılığın olmadığı karşılıklı sevgi ve saygının hakim olduğu bir dünya temennisinde bulundu. Tıp Fakültesi Dahili Tıp Bilimleri Enfeksiyon Hastalıkları uzmanı Prof. Dr. Zülal Özkurt bilim alanında kadınların önemine dikkat çekerek dünya ve Türk biliminde öne çıkan bilim kadınlarını tanıttı.

İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Dr. Öğretim Üyesi Elif Küçük Durur, normalleşen ve içselleştirilen toplumsal cinsiyet rolünün kadınları özel alana hapsettiğini, erkeklerin ise kamusal alanda etkin bir özne haline geldiğini söyleyerek kadının hem

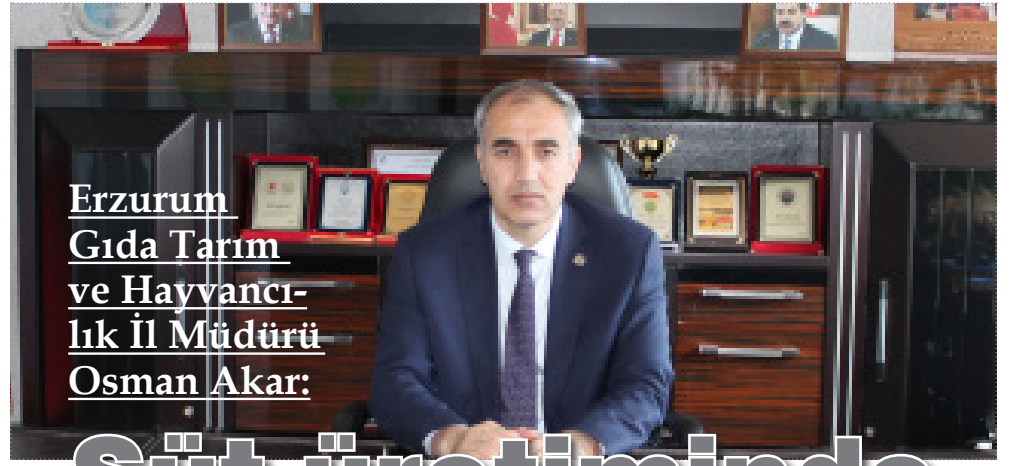
ifade etti. Küçük Durur, toplumsal cinsiyete dayalı bakış açısının tahakkümü altında kalan kadınların kamusal alanda hizmet etme ve bakma rolleri ile ilişkilendirilebilecek işlerle rol atfedildiğini belirterek "Kadınlar sınıf öğretmenliği, hemşirelik, hosteslik, sekreterlik, çocuk bakıcılığı gibi bakmak ya da hizmet etmek gibi rollerle ilişkilendirilebilecek işlerle tanımlanıyor." dedi.

Medyanın toplumsal alanda kadın kimliğini ikincilleştiren, kadına yönelik şiddeti meşrulaştıran bir yıldı üretilen süt miktarının 700 bin tonu aştığını söyledi. Erzurum tarım ve hayvancılığı hakkında Atatürk İletişim'e bilgi veren Akar, süt işleme tesislerinde işlenen süt miktarının 260 bin tonda kaldığını hatırlattı. Akar, "Yıllık üretimin 700-800 bin ton olduğunu gözönünde bulundurursak işlenen sütün çok düşük kaldığını görürüz." dedi.

Akar, "Çiftçi kendi sütünü, peynirini üretiyor; tabi bunlar tasvip ettiğimiz şeyler değil. Biz istiyoruz ki hijyenik ortamlarda, sistemli bir şekilde üretim olsun ve böylece pazara arz edilsin. Ama ulaşım da sıkıntı yaşıyoruz. Ürünü sağlıklı bir şekilde almak için soğutma tankları, sağma makineleri gibi imkanları çiftçilere ulaştırdık; zamanla bunları arttıracamız da. Eskisi gibi köyden al direk getir gibi bir sistem artık yok. Sütün soğuk olarak işleme tesislerine getirilerek hijyenik bir şekilde paketlenirken sonra satışa sunulması gerekir. Açıkçacı bu konuda yeterli sayıda işletmemiz olmasına rağmen coğrafi şartlar nedeniyle sütün işleme tesislerine gelmesinde sıkıntı yaşıyoruz." diye konuştu.

Akar, tarımda ve süt üretiminde elde edilen ürünlerin kimyasal oranlarının düşük ve organik seviyede olduğunu belirtti. 2000 rakımda üretilen ürünlerin ve çiftçilerin imkanlarının sınırlı olduğunu söyleyen Akar,

Panelin ardından kadına şiddeti konu alan bir fotoğraf sergisi de açıldı.

Süt üretiminde ilk dörtteyiz

Erzurum Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Osman Akar, Erzurum'un süt üretiminde Türkiye'de dördüncü olduğunu belirterek bir yılda üretilen süt miktarının 700 bin tonu aştığını söyledi. Erzurum tarım ve hayvancılığı hakkında Atatürk İletişim'e bilgi veren Akar, süt işleme tesislerinde işlenen süt miktarının 260 bin tonda kaldığını hatırlattı. Akar, "Yıllık üretimin 700-800 bin ton olduğunu gözönünde bulundurursak işlenen sütün çok düşük kaldığını görürüz." dedi.

Akar, "Çiftçi kendi sütünü, peynirini üretiyor; tabi bunlar tasvip ettiğimiz şeyler değil. Biz istiyoruz ki hijyenik ortamlarda, sistemli bir şekilde üretim olsun ve böylece pazara arz edilsin. Ama ulaşım da sıkıntı yaşıyoruz. Ürünü sağlıklı bir şekilde almak için soğutma tankları, sağma makineleri gibi imkanları çiftçilere ulaştırdık; zamanla bunları arttıracamız da. Eskisi gibi köyden al direk getir gibi bir sistem artık yok. Sütün soğuk olarak işleme tesislerine getirilerek hijyenik bir şekilde paketlenirken sonra satışa sunulması gerekir. Açıkçacı bu konuda yeterli sayıda işletmemiz olmasına rağmen coğrafi şartlar nedeniyle sütün işleme tesislerine gelmesinde sıkıntı yaşıyoruz." diye konuştu.

Akar, tarımda ve süt üretiminde elde edilen ürünlerin kimyasal oranlarının düşük ve organik seviyede olduğunu belirtti. 2000 rakımda üretilen ürünlerin ve çiftçilerin imkanlarının sınırlı olduğunu söyleyen Akar,

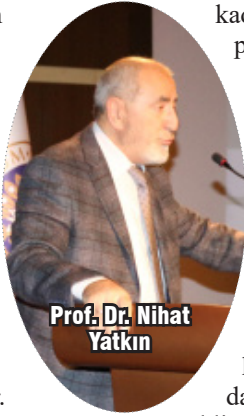
ürünlerde kimyasal hiçbir katkı maddesinin olmadığını ancak işleme tesislerine nazaran pazara sunumların az olduğunu söyledi.

Erzurum'un süt üretiminde ilk dört içerisinde yer aldığını, süt üretiminin hayvan varlığıyla paralellik gösterdiğini belirten Akar, birim başına üretilen süt miktarının düşük olduğunu ifade etti: "Batıda hayvan başına 25 litre süt üretilirken Erzurum'da 7 ila 10 litre süt üretiliyor. Buradaki hayvan ırkı yeterince verimli değil."

Erzurum İl Tarım Müdürü Osman Akar, süt üretiminde Erzurum'un Türkiye'de ilk dört içerisinde yer aldığını söyledi. "Yıllık üretimin 700-800 bin ton olduğunu gözönünde bulundurursak işlenen sütün çok düşük kaldığını görürüz." diyen Akar, işleme tesislerinde işlenen süt miktarının 260 bin tonda kaldığını hatırlattı.

Eskiye oranla iyileştirmeler olduğunu söyleyen Akar, "Sıkıntıların farkındaydık. Bu sıkıntılara yönelik imkanlarımız yettiğince projeler ürettik. Sürekli sahada köylülerimiz ve çiftçilerimizin yanında durduk, eğitimler düzenledik. Halen eğitim çalışmalarımıza devam ediyoruz." dedi.

Erzurum Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü Osman Akar devletin genç çiftçileri desteklediğini, temel amaçlarının da insanların doğduğu yerde doymalarını sağlamak, kırsal kesimlerde yaşayanların refah seviyelerini yükseltmek olduğunu söyledi. Bakanlığın yönetmekte olduğu genç çiftçi projelerinin varlığından bahseden Akar, 2016'da 247, 2017'de 256 kişiye 30 bin lira civarında hibe desteği verildiğini, küçük ve büyük baş alan, sera kuran, kanatlı sektörüne atılan 18-40 yaş arasındaki genç çiftçilere desteğe devam edildiğini ifade etti. >> Taha Güray

Prof. Dr. Nihat Yatkın

Atatürk İletişim

Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğrenci Uygulama Gazetesi

Atatürk Üniversitesi adına sahibi
Dekan Prof. Dr. Naci İspir

Genel Yayın Koordinatörü
Doç. Dr. Hakan Temiztürk

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Doç. Dr. Besim Yıldırım

Tasarım
Ali Öztürk Yılmaz

İletişim Adresi
Atatürk Üniversitesi
İletişim Fakültesi Dekanlığı
ERZURUM

Tel: 0442 231 51 51
Faks: 0442 231 50 29
Web: gazete.atauni.edu.tr

Baskı
Zafer Ofset
0 442 234 08 96

Haber Merkezi
Murat Kaya, Şeyma Tahir,
Sümeyye Yalçın, Çiğdem Öz,
Alperen Duran, Eren Bal, B.
Ece Gültekin, Dindar Karataş,
Taha Güray, Halil Sak,
İbrahim Uludağ, Süleyman
Pekara, Hacer İnci, Ali Öztürk
Yılmaz, Özkan Korkmaz,
M. Habil Balyer, Melike Ok,
Fatih B. Aslan, Yunus Kaya,
Aykut Demir, H. İbrahim
Güneş, Nilsu Lokumcu, Yelda
Yılmaz, okan Nas

'Kimyasal hadım' istismarı önlemez

■ Adli Tıp uzmanı Prof. Dr. Ahmet Nezih Kök, cinsel istismarı önlemenin önemli olduğuna dikkat çekerek, "Faillere yönelik 'kimyasal hadım' uygulanabilir ama istismarı önlemek bakımından etkili olacağını zannetmiyorum" dedi. Kök, cinsel istismarın eğitilmiş olanlarca da gerçekleştirildiğini belirtti; bu alanda hem çocukların hem ailelerin bilinçlendirilmesinin önemli olduğunu vurguladı.

Süleyman Pekkara

Küçük yaşta çocuklar taciz, tecavüz mağdurları olarak gündemde. Türkiye'nin dört bir yanından bu yönde haberler geliyor. Hükümet, cinsel istismarın önüne geçmek için 'Kimyasal Hadım' önerisini getirdi.

Cinsel istismarlarda eğitim seviyesinin çok önemli rol oynadığı düşünülüyor. Ancak 'eğitilmiş' insanların da cinsel istismarda bulunduğu tespit ediliyor. Küçük yaşta çocukların istismara uğramasını önlemek adına ailelere ve öğretmenlere büyük görevler düşüyor.

Kimyasal hadım yasa sorunu çözmeye yetecek mi? Cinsel istismara uğrayan çocuklarda ne gibi davranışlar görülüyor? İstismara uğrayan çocuklara nasıl muamelede bulunulmalı? Bu ve benzer soruların yanıtını adli tıp alanında çalışmalar yapan Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Ahmet Nezih Kök verdi. Kök, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi mezunu bir Adli Tıp uzmanı. 2002-2010 döneminde Erzurum Ceza ve Tutukevleri İzleme Kurulu Başkanlığı yaptı. Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurul üyesi. Tıbbi Haber Gazetesi'nde "Terazi" başlığı ile ayda bir yazı yazıyor. Atatürk Üniversitesinde Adli Tıp üzerine dersler veriyor.

Cinsel istismar nedir?

Cinsel istismar dediğimiz şey; bir kişinin rızası olmadan o kişinin bedeni üzerinde başka bir kişi tarafından cinsel arzuların giderilmesidir. Cinsel içerikli amaçla. Ama cinsel istismar dediğimizde biz öncelikle, çocukları ele alıyoruz. Çünkü çocukların 18 yaşından önce iradeleri hukukça kabul edilmiyor. O nedenle 18 yaşından küçük bireylerin büyükler tarafından cinsel amaçla onların rızaları dışında kullanılması 'cinsel istismar' olarak adlandırılıyor. Yani bir çocuğun, büyükler tarafından cinsel bir obje olarak değerlendirilerek, şehvet duygularının giderilmesi amacıyla kullanılmasıdır.

Cinsel istismarı gerçekleştirenin eğitim seviyesiyle bir alakası var mı?

Tabii ki eğitim, suçu önleyici bir faktördür ama bu gibi olgularda eğitimin o kadar suçu önleyici bir etkisi olduğunu göremiyoruz. Çünkü bazı durumlarda bakıyorsunuz; gerçekten dışardan çok nitelikli olarak görülebilen insanların bu gibi cinsel suçlara meyil ettiği hatta daha ilerisinde yurt dışında çok görülen vakalar bunlar. Seri katil olarak, mağdurları tecavüz ettikten sonra ve cinsel saldırıda bulduktan sonra öldürdüklerini görüyoruz. Ülkemizde eğitim seviyesi açısından yapılmış çok detaylı sonuç var mı yok

Adli Tıp uzmanı Prof. Dr. Ahmet Nezih Kök, çocuklara yönelik cinsel istismar olaylarına ilişkin Süleyman Pekkara'nın sorularını yanıtladı.

İstismar tespiti nasıl yapılıyor?

Çocuklar adli süreçle mağduriyet yaşıyor mu? Yaşıyorsa bu mağduriyetler nelerdir?

Adli bir olgu meydana geldiğinde ve olay yargıya intikal ettiğinde usul yasalarımıza göre mutlaka muayene edilmesi gerekir. Tabii ki bu muayeneler yapılırken de birincisi genital muayeneleri yapılmakta yani olayın işlediğine dair vücut üzerindeki somut bulgular belirlenmeye çalışılıyor. Bu muayene esnasında eğer faile ilişkin herhangi bir delil varsa, bunlar belirlenmeye çalışılıyor. O nedenle genital muayeneye maruz kalıyorlar çocuklar. Bunun da yapılması lazım tabii ki. Bu aslından bir travmadır çocuk için. Yani doktora gelmek, genital muayene olmak. Amacımız çocuğu ilk defa muayene etmek ve en doğru raporu tanzim edebilmektir.

Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü için veya muayeneleri yapan hekimlerimiz için temel amaç bir kere muayene etmek ve doğru rapor tanzim edebilmek. O nedenle amacımız genital muayene açısından mutlaka tek bir muayene yapmak. Onun için devletimiz çocuk izleme mer-

kezleri kurmuştur. Koordineli bir şekilde yürütülmektedir.

Bir diğer hususta tabii ki sonuçların sadece vücut üzerinde alınması mümkün değil, aynı zamanda çocukların ruhsal muayenelerinin de çok iyi bir şekilde yapılması lazım. Çünkü bazen siz, bu cinsel istismarı vücut üzerinde genital muayeneyi yaptığınız bulgularla tespit edemeyebilirsiniz. Bunu tespit edilebilmenin en önemli yollarından birisi de psikiyatrik ve ruhsal muayenelerdir. Bu ruhsal muayeneler, hem adli tıp uzmanlarının hem de çocuk psikiyatristlerinin olduğu bir heyet tarafından yapılması lazım. Maalesef Türkiye'de her olgunun olduğu yerde çocuk psikiyatristleri, özellikle adli tıp uzmanları bulunmuyor. O nedenle bazen çocuklar, başka yerlere gönderilerek muayeneleri yapılması istendiğinde hiç kuşkusuz ki travmaya açık hale geliyorlar. Bir diğeri de sıkıntı da mağdurların failleriyle birlikte sevk edilmesi ve muayeneye gönderilmeydi; bu şimdilerde yapılmıyor, buna çok dikkat ediliyor. O nedenle çocukların en az travmaya maruz kalması için gerekli önlemler alınmalıdır.

mu? Bilemiyorum. Ama her eğitim seviyesi ne sahip insanların bu suçların içerisinde yer aldıklarını en azından sporadik (Hastalığın ara sıra, tek tük görülmesi, geniş alanlara yayılmaması) olarak biliyoruz.

Yani üniversite bitirip bitirmemesi önemli değil.

Diploma önemli değil. Diploma almak her şeyi çözmiyor. Değerler sisteminin hem ailede hem okulda hem de toplumda verilmesi lazım. Yani insanlarımız bu değerler sistemi üzerinden gider. Neyin doğru neyin yanlış, neyin iyi neyin kötü olduğu değerler sistemi içerisinde yer alır. O nedenle anne

Hutbede anlatılsın

Aileler cinsel istismara karşı ne yapmalı? İstismara uğramış çocuklara nasıl davranmalılar?

Çocukların bu şekilde cinsel yönden istismara bırakılmaması açısından toplumun her kesimine görev düşmektedir. Bu sadece yargının ya da polisin, jandarmasının işi değil veya Adli Tıpçıların işi değil. Sadece yasalarla da engelleyemezsiniz. Bununla ilgili olarak, toplumun bilincini ve farkındalığını artırmak lazım. Mesela okulda öğretmenler böyle bir istismara maruz kalmış çocuklarda neler oluşabileceğini bilmelidir.

Bir diğeri mesela din adamlarımızın, toplumu bilinçlendirilmesi adına bunları Cuma hutbelerinde veya dini sohbetlerde, televizyon programlarında anlatmaları lazım. Ailelerin bununla ilgili olarak bilgilendirilmeleri lazım. Sizin de dediğiniz gibi çocuk kendisine yapılan bir davranışın bir istismar boyutunda olup olmayacağı konusunda önceden bilgilendirilmelidir. Tabii ki anne ve babalar evde, sokakta, öğretmenler okulda böyle bir olayın engellenmesi adına duyarlı olacaklar. Çocuklara böyle bir eğitim verilmesi lazım. Tanımadığı bir insanın, insan vücuduna mümkün olduğunca dokunamayacağını ve bir çocuğun bazı bölgelerine dokunulmaması gerektiğini bilmesi lazım. Bunların hepsinin çocuğa eğitim yöntemiyle verilmesi elzemdir.

Çocukların erken yaşta evlendirilmesi bir istismar suçu olarak değerlendirilebilir mi?

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, bir hukuk devletidir. Yanlış anlaşıldığı için bazı düzeltmeler de yapıldı. Yasalarımıza göre zaten, 15 yaşın altında bir kişiyle, rızasız olursa, ilişkiye girmek suçtur. Öyle 9 yaşındaki bir kişiyle cinsel ilişki veya evlendirme diye bir şey söz konusu olamaz yani; bu bir suçtur.

babanın veya geniş aileler olarak; dedenin, amcanın, anneannenin, babaannenin değerler sistemi üzerinden torunlarına, çocuklarına, yeğenlerine bunları göstermesi lazım.

Peki, cinsel istismar olayları genellikle kız çocuklarında yaşıyor. Erkek çocuklar da istismar ediliyor mu?

Tabii canım. Öyle bir ayırım yapmak mümkün değil. Yani çocuk dediğimizde veya bu çocuk istismarı failine baktığımız da hem erkek çocuklarına yönelik hem de kız çocuklarına yönelik olguların olduğunu biliyoruz.

Cinsel istismarı vakaları çok yaşamıyor. 'Kimyasal Hadım' yasa tasarısı gündeme geldi. Sizce böyle bir yasa cinsel istismarın önüne geçer mi?

Özellikle failere yönelik bir 'Kimyasal Hadım' olarak uygulanabilir. Ancak temelde suçu önlemek lazım. Yani siz suç işlendikten sonra buna yönelik failere farklı yaptırımlar uygulayabilirsiniz. Esas suçun önlenmesi çok önemli. O nedenle 'Kimyasal Hadım' tabii ki meclisin bir tercihidir. Ama çok da etkili bir çözüm olacağını zannetmiyorum.

Vali Azizoğlu sahada

Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu Nene Hatun Spor salonunda yapılan etkinlikte down sendromlu gençlerle futbol maçı yaptı. Sahada güzel görüntüler ortaya çıkarken futbol karşılaşmasından sonra Seyfettin Azizoğlu; çocukların bu özel günlerinde farkındalık oluşturmak istediğini söyledi. Azizoğlu

lu, "Çocuklar çok iyi, çok güzel şut çekiyorlar. Çok iyi oynadıkları için bana da defansta çok fazla iş bırakmadılar. Çok güzel bir gündü hakikaten, çok iyi eğlendik" dedi. Maçın ardından Vali Azizoğlu etkinliğe katılan down sendromlu gençlere hediyeler dağıttı.

>> Eren Bal

Azizoğlu'na ödül

Avrasya Ekonomik İşbirlikleri Derneği (EkoAvrasya) Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu'nu Erzurum'da yürütülen tarihi ve kültürel çalışmalardan dolayı 'hizmet ödülü' ile ödüllendirdi. Türkiye ile Avrasya ülkeleri arasındaki iyi niyet ve dostluk ortamının gelişmesine katkı sağlayan ve bu bağlamda kamuoyu oluşturan kişi, kurum ve kuruluşlara verilen 'Avrasya Hizmet Ödülleri'

töreninde kısa bir konuşma yapan Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu, hizmetlerin devam edeceğini söyledi.

Konuşmaların ardından Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu, ödülünü Cumhurbaşkanı Baş Danışmanı Yalçın Topçu'nun elinden aldı. Türk Dünyası Müzik Topluluğu'nun icra ettiği Türk kültüründen ezgilerle, şarkılarla devam eden tören müzik ziyafetinin ardından sona erdi.

Şatafatın ardındaki sefalet

■ Gösterişli AVM'lerin çalışanları ağır çalışma koşullarından şikayetçi. Hem fiziksel hem de psikolojik olarak yıprandıklarından yakınan AVM çalışanları, "Tüm gün kapalı alandayız. Sosyal hayattan uzakta ve hiçbir sosyal aktivitede bulunmadan asgari ücretle hayatımızı sürdürmeye çalışıyoruz." diyorlar. Kendilerini en çok rahatsız edenler ise anlayışsız ve kaba müşteriler.

Sümeyle Yalçın

Alıveriş merkezleri sadece Türkiye'de değil tüm dünyada vazgeçilmez mekanlar... Gün geçtikçe mantar gibi türeyen alışveriş merkezlerinin her geçen gün daha büyüğü, daha gösterişlisi yapılıyor. Kapitalizmin kutsal mekânlarından sayılan AVM'ler şaşaalı görüntüleriyle insanların ilgisini çekmeyi başarıyor. Tüketicinin ekonomik gücü her ne olursa olsun AVM kültürü içinde kendine hitap eden bir ürünle karşılaşması da oldukça muhtemel. AVM'lerdeki kalabalığın, gösterişli vitrinlerin, sayısız kolaylığın olması insanlara masum gelse de, AVM'ler kapitalizmin şiddetinin en fazla hissedilen yerlerinin en başında yer alıyor. Tükettikçe var olma olgusunu insanlara benimseten bu sistem, her şeyi hızlı yaşayıp hızlı tüketip, gerçek dünyanın sorunlarının unutulmasına yol açıyor. Bunlar madalyonun bir yüzü...

Madalyonun diğer yüzünde ise; tüketim kültürünün içerisinde emek sömürsüyle karşı karşıya kalan AVM çalışanları, çoğunluğu lise mezunlarından oluşan ve 8-9 saat çalışan emekçiler bulunuyor. Gün ışığından uzak, dışarıdaki dünyadan habersiz bir şekilde kapalı alanda her türlü insanla uğraşırken, hem müşteriler hem de yöneticiler tarafından yoğun sömürüye maruz kalıyorlar. Bu durum çalışanların psikolojilerini olumsuz etkiliyor. Uzun saatler boyunca ayakta çalışmak zorundalar ve sürekli oradan oraya koşturuyorlar. Yaptıkları iş hiçbir zaman yeterli bulunmamakla birlikte şef veya müdür tarafından 'hep daha fazlası' için zorlanıyorlar. Boş geçirdikleri her an kameralardan izlenen AVM çalışanları yöneticilerin baskılarını üzerlerinde hissetmekle kalmıyor, her an işsiz kalma korkusu da yaşıyorlar.

İnsanlar, egolarını tatmin ediyor

Ortalama bir AVM'de yemek alanlarıyla birlikte 100'ün üzerinde mağaza ve restoran bulunuyor. Yaklaşık 1000'e yakın da işçi çalışıyor. Forum Erzurum AVM'de komi olarak çalışan Tuğba Çelik (26) yaklaşık 9 yıldır AVM'de masa temizliği işi yapıyor. Restoran katında görev yapan Çelik, asgari ücret karşılığında 8 saat çalışıyor. Toplamda bir saat mola kullanıyor, 20'şer dakikadan üç kere molaya çıkıyor. Sadece hafta içi bir gün izin kullanabiliyor; bu yüzden hafta sonu, bayram tatili, resmi tatil nedir, bilmiyor. Çalıştığı günden beri monoton bir hayat sürdürdüğünden yakınan Tuğba Çelik, yetmiyormuş gibi bir de müşterilerinin kaptırımlarıyla uğraşmak zorunda kaldıklarını belirtiyor: "Yıllardır burada çalışıyorum. İnsanların yiyip içtikleri şeyleri toplayıp temizleyip, tepsileri yerlerine dağıtıyorum, Tüm gün ayakta çalışıyorum. Bir de karşıma anlayışsız ukala bir müşteri çıkınca zaten işler daha da dayanılmaz hale geliyor. Tabii ki de iyi niyetli insan da var, kötü niyetli olan da; burada her türlü insanı görmek mümkün. Azarlayandan tutun da kaba davranıp, ukalaca davrananına kadar mevcut. İnsanların egolarını üzerimizde tatmin etmeye çalışmalarıyla uğraşıyoruz."

Masayı sil!

Komi çalışanları 8 saat çalıştıkları için üç vardiya sistemi uygulanıyor. Ancak kadınlara gece vardiyası verilmiyor. Çıkış saati AVM kapandıktan çok sonra olduğu için, geç saatlere kadar çalışan kalmıyor. Herkesin bildiği o restoran katındaki tüm masa ve sandalyeler yerinden kaldırılıp, her yer temizleniyor, tekrar yerleştirip nizami bir şekilde yerleştirilmesi oldukça vakit alıyor.

Her fırsatta insanların kaba davranışlarından mustarip olan Tuğba Çelik, çalıştığı sırada masa eğer temizlenmemişse oraya oturan müşteriler tarafından uyarıldığını söylüyor. Bundan rahatsızlık duymuyor ancak insanların dile getirme biçimlerinden oldukça rahatsız: "Bazı insanlar var ben uzaktaysam bile yanıma gelip kibarca 'Masamızı temizleyebilir misiniz?' ya da 'Masadaki tepsileri alır mısınız?' diyen müşteriler oluyor. Bazen de kibarıktan son derece yoksun insanlar sanki karşıdaki bir köleymişçesine 'masayı sil!' diyebiliyorlar. İşimiz gereği ikisine de 'tabi ki' deyip işimizi yapıyoruz."

Amirlerinin sürekli denetimi altında olduklarını söyleyen Çelik, ister istemez yöneticilerin baskılarına maruz kaldıklarını ifade ediyor. Temizlik çalışanları ve komi çalışanlarıyla ilgilenen bir müdür ve iki şef bulunuyor. Tuğba Çelik'e göre; şeflerin yaklaşımı daha sert ve baskıcı olurken, müdürün tavrı ve davranışları daha insancıl ve kibar oluyor. Bir sorun olduğunda şef daha sert konuşurken müdür daha çok arkadaş gibi yaklaşıyor.

Arkadaş ortamı olmasa çekilmez

AVM'de çalışmasının tek çekilir tarafının oradaki arkadaş ortamı olduğunu söyleyen Çelik, tüm gün hapishaneyi andıran AVM ortamında psikolojik olarak bitik durumda olduklarından bahsediyor ve burada çalışmalarını sağlayan tek şeyin arkadaşları olduğunu, kısacık molalarda bile iyi vakit geçirdiklerini vurguluyor.

Bir diğer AVM çalışanı Muazzez Karataştan, Erzurum MNG AVM'de 4 aydır çalışıyor. Eylül ayında hizmete girdiğinden beri temizlik görevlisi olarak işe başlamış; aynı zamanda işin yoğunluğuna

göre de restoran katında komi olarak işini yapıyor. 9 saat çalışmaya karşılık bir saat molaları bulunuyor; ayrıca yemek ve yol ücretlerini kendileri karşılıyor. Sonradan açılan AVM'ler genellikle bir öncekinden daha büyük ve daha şaşaalı olduğu için MNG AVM'de restoran katında 7 kişi gündüz 7 kişi de akşam hem komi hem de temizlik işleriyle ilgileniyor. Muazzez Karataştan da evine, kendine, sosyal hayatına zaman ayıramamaktan dert yanıyor: "Evliyim bir çocuğum var ve ben çocuğumla ilgilenemiyorum, vakit ayıramıyorum. Ne gündüzüm belli ne gecem. Sabah erkenden geliyorum akşamda eve gidip direkt uyuyorum. 4 ay kısa bir süre belki ama psikolojik olarak çok yıprandım."

Şefin yönlendirmesi doğrultusunda, ihtiyaca göre çalıştıkları katların değiştiğini söyleyen Karataştan, çalışma koşullarının zor olduğunu söylüyor: "İnsanlarla gereksiz yere konuşmak, iş sırasında sohbet etmek, telefonla konuşmak, hatta şu an sizle bu konuşmayı yapmam bile yasak."

Aramızda ast üst ilişkisi yok

Forum Erzurum'da 2009 yılından beri proje müdürü olarak görev yapan, aynı zamanda komi çalışanlarının sorumluluğunu üstlenen Yusuf Karakaya, çalışanlarla arasında ast-üst ilişkisi olmadığını en başta belirtiyor. Karşıdaki insanın kim olursa olsun samimi ve içten bir şekilde yaklaşıldığında problemin her ne olursa olsun çözüleceğine inanıyor. Çalışanlarıyla da aralarındaki ilişkiyi bu şekilde kordüğünü söylüyor. Herhangi bir müşteri şikâyeti söz konusu olduğunda müşteriye bir form veriliyor ve şikâyetçi olduğu her neyse buradan belirtmesi isteniyor. Daha sonrasında ise şikâyetler incelenip, hem

personel hem de müşteriden olay dinlenerek bir sonuca varılıyor. Eğer personel bir kabahat işlediyse uyarı alıp, tekrarında yaptığı şeye göre izni iptal ediliyor ya da bir molası bir seferliğine elinden alınabiliyor. Eğer müşteri suçluysa herhangi bir şey yapılmıyor. En çok haksız suçlamalardan rahatsız olan Karakaya, "Bizim toplumumuzda genelde işçi sınıfını hor görme vardır. Müşteri olur olmaz her şeyi şikâyet etmeyi çok seviyor. Örneğin; restoran katında oldukça fazla telefon çalınıyor. Müşteri masada otururken ya unutup gidiyor, arkasından biri alıyor ya da farkında olmadan biri yanından geçerken alıyor. Daha sonrasında telefonunun kaybolduğunu gören müşteri ilk olarak personele gidiyor ve malının kaybolmasının verdiği can havliyle personele yüklenebiliyor. Bazıları ise personelden biliyor. Allah'tan ki kameralarımız var da olayın gerçekliği ispatlanıyor." diye konuşuyor.

Güneşi görmez olduk!

Forum Erzurum'da hem komi hem de temizlik görevlisi olarak 34 kişi çalışıyor. Karakaya, hem çalışanların hem de kendisi gibi yönetimde görevli kimselerin tüm gün kapalı ortamda oluşlarını engelleyecek bir çözüm olmadığını söylüyor. Sadece sigara içme alanlarında ve molalarda temiz hava alınıyor, onun dışında tüm gün yapay hava solumaya ve radyasyona maruz kalınıyor. Bundan dolayı olumsuz etkilendiklerini söyleyen Karakaya, "AVM'lere dışarıdan bakanlar her yeri ışıl ışıl görür beğenir, hoşuna gider. Mağaza çalışanları kibar ve güler yüzlü gelir fakat bunlar hepsi kapitalist sistemin sunduğu ürünlerdir. Benim şu an çalıştığım oda bile hücreden farksız. Kaldırımın altında oturuyoruz. Güneş ışığından yararlanamıyoruz; sabah erkenden buraya geliyorum, çıktığımda da hava çoktan karamış oluyor zaten. Bedenen bir iş yapmıyorum belki ama buradaki havasızlık, radyasyon mahvediyor insanı. Sanki portakalı sıkarsınız da posası kalır ya geriye işte biz o posa oluyoruz buradan çıkınca." diyor. Ciddi sağlık sorunları yaşadığını vurgulayan Yusuf Karakaya, telefon operatörlerinin baz istasyonlarını, yürüten merdivenleri, asansörleri, bayilerdeki teknolojik aletlerini sağlığı etkileyen tehlikeler olarak sıralıyor.

Yusuf Karakaya